

คู่มือ

การตรวจสอบภายใน

AUDIT

สำนักตรวจสอบภายใน
สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

บทนำ

คู่มือการตรวจสอบภายในนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเบื้องต้น โดยศึกษาและรวบรวมเนื้อหาที่สำคัญเกี่ยวกับการตรวจสอบมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งเนื้อหาของคู่มือนี้ประกอบด้วย หลักการตรวจสอบ กระบวนการและขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ รวมถึงเทคนิคที่ใช้ในการตรวจสอบ เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในมีความเข้าใจที่ถูกต้องและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเกิดความคุ้มค่าในการปฏิบัติงานที่เข้มแข็ง โปร่งใสสอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีและทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ปัจจัยความสำเร็จและประสิทธิผลของงานตรวจสอบ สามารถวัดได้จากความยอมรับข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ แต่ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยเทคนิคการตรวจสอบประกอบกับทักษะของผู้ตรวจสอบ โดยเฉพาะการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจเป็นที่ยอมรับจากผู้บริหาร และหน่วยรับตรวจ การรวบรวมหลักฐานข้อมูล ข้อเท็จจริงอื่นๆ ที่ผู้ตรวจสอบต้องปรับใช้ให้เหมาะสมกับบุคคล และสถานการณ์อันจะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง อย่างแท้จริง

สำนักตรวจสอบภายใน
สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

*****

สารบัญ

ลำดับที่	เรื่อง	หน้า
หลักการทั่วไปเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายใน		
1	วิสัยทัศน์ (Vision)	5
2	พันธกิจ (Mission)	5
3	ความสำคัญและประโยชน์ของการตรวจสอบภายใน	6
4	วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน	6
5	ความหมายการตรวจสอบภายใน	6
6	อำนาจหน้าที่	7
7	ความรับผิดชอบ	7
8	ความเป็นอิสระ	8
9	ขอบเขตของการตรวจสอบภายใน	8
10	มาตรฐานการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน	8
11	หน่วยรับตรวจ	9
12	จรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบภายใน	9
13	คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน	10
14	สายการบังคับบัญชา	10
กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน		
15	การวางแผนการตรวจสอบ	11-18
16	กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน	19-21
17	การตรวจสอบกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	22
เทคนิคการตรวจสอบ		
18	เทคนิคการตรวจสอบ การสุ่มตัวอย่าง การสอบทาน การคำนวณ	23
19	เทคนิคการตรวจสอบ การสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์	24
20	เทคนิคการตรวจสอบ การวิเคราะห์เปรียบเทียบ การประเมินผล	25
กฎบัตร		
21	กฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบ สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	26-28
22	กฎบัตรการตรวจสอบภายใน สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	29-32
23	กรอบคุณธรรม สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	33-34

*****

สารบัญ

ลำดับที่	เรื่อง	หน้า
มาตรการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์		
24	มาตรการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์	35-37
25	แบบฟอร์มรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์-บุคคลภายใน	38
26	แบบฟอร์มการเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์-ผู้ตรวจสอบภายใน	39
27	แบบฟอร์มรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์-บุคคลภายนอก	40
การประกันและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน		
28	การประกันและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน	41-42
29	Check List การวางแผนการตรวจสอบ	43-44
30	Check List การปฏิบัติงานตรวจสอบ	45-46
31	Check List การติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ	47
32	Check List การจัดประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ	48-49
33	แบบฟอร์มกระดาษทำการ	50
35	แบบฟอร์มสรุปผลการตรวจสอบ	51

*****

หลักการทั่วไปเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายใน

คู่มือการตรวจสอบภายในเป็นเอกสารที่สำนักตรวจสอบภายในจัดทำขึ้นเพื่ออธิบายแนะนำ และให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตรวจสอบใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารข้อมูลและแนวทางการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ การปฏิบัติตนเพื่ออยู่ร่วมกันภายใต้การบริหารงานของผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง การตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือที่สำคัญของฝ่ายบริหารในการบริหารจัดการและบริหารทรัพยากร ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ เหตุผลประการหนึ่งที่จะทำให้งานตรวจสอบภายในจะประสบความสำเร็จคือ ผู้บริหารสามารถนำผลการตรวจสอบภายในไปใช้ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เกิดมูลค่าเพิ่ม และประโยชน์สูงสุดต่อสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ผู้ตรวจสอบภายในจึงควรมีความเข้าใจถึงภาพรวม เกี่ยวกับงานตรวจสอบมีความรู้ในหลักการและวิธีการตรวจสอบ รวมทั้งต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยคู่มือฉบับนี้มุ่งหวังให้ผู้ตรวจสอบภายในมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง เหมาะสม

วิสัยทัศน์ (Vision)

การสร้างความมั่นใจในการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ด้วยการดำเนินงานอย่างมีมาตรฐาน อิศระ โปร่งใส และเพิ่มคุณค่าให้กับสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

พันธกิจ (Mission)

- (1) บริหารจัดการตรวจสอบภายในที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน เพื่อสนับสนุน ให้การปฏิบัติงานของ สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงถูกต้องมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
- (2) บริการให้คำปรึกษา หรือคำแนะนำที่จะช่วยป้องกันและลดความเสี่ยงเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน ของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้ดีขึ้น
- (3) รายงานผลการตรวจสอบและติดตามผลการปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจ
- (4) พัฒนาบุคลากรของสำนักตรวจสอบภายในให้มีความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงาน

*****

ความสำคัญและประโยชน์ของการตรวจสอบภายใน

การตรวจสอบภายใน เป็นการให้ข้อมูลแก่ผู้บริหาร สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ในการประเมินด้านการเงินและระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง โดยการเสนอรายงานการตรวจสอบภายใน รวมทั้งการให้คำปรึกษากับผู้บริหารในการปรับปรุงการทำงาน เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า ซึ่งการตรวจสอบภายในมีส่วนสนับสนุนความสำเร็จ ดังนี้

- ส่งเสริมการกำกับดูแลที่ดีและความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ป้องกันการประพฤติมิชอบหรือการทุจริต ซึ่งเป็นการลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจนทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์
- ส่งเสริมให้การจัดทำบัญชีและการรายงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบซึ่งเป็นไปตามหลักความโปร่งใส (Transparency) และความสามารถตรวจสอบได้ (Auditability)
- ส่งเสริมให้มีการประเมิน วิเคราะห์ และเปรียบเทียบข้อมูลในการปฏิบัติงาน ซึ่งช่วยในการปรับปรุงระบบงานให้สะดวก รัดกุม ลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อนและให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ตลอดเวลาเป็นสื่อกลางระหว่างผู้อำนวยการและผู้ปฏิบัติงานในการประสาน และลดปัญหาความไม่เข้าใจในนโยบายการปฏิบัติงานของ สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
- ส่งเสริมให้มีการจัดการทรัพยากรของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้เป็นไปอย่างเหมาะสม เพื่อให้ได้ผลงานที่เป็นประโยชน์สูงสุด
- ให้สัญญาณเตือนล่วงหน้าของการประพฤติมิชอบหรือการทุจริตในสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงลดโอกาสความความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเพิ่มโอกาสความสำเร็จของงาน

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน

สำนักตรวจสอบภายใน เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการดำเนินงาน และความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงิน ตลอดจนการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และมติที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการตรวจสอบ

การปฏิบัติงานตรวจสอบต้องปฏิบัติโดยอิสระปราศจากการแทรกแซงในการทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ภายใน สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยวิธีการประเมิน วิเคราะห์ ให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะ เพื่อสนับสนุนผู้ปฏิบัติงานให้สามารถปฏิบัติหน้าที่และดำเนินงานไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการดำเนินงานตรวจสอบจะอยู่ในรูปของรายงานผลการตรวจสอบที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร รวมถึงสนับสนุนให้มีการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพและมีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม

ความหมายการตรวจสอบภายใน

การตรวจสอบภายใน คือ กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม และเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้ดีขึ้น การตรวจสอบภายใน จะช่วยให้หน่วยงานบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ด้วยการประเมินและปรับปรุง ประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ

*****

อำนาจหน้าที่

- (1) ผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่สอบทานและตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน
- (2) ผู้ตรวจสอบภายในมีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล เอกสารหลักฐาน ทรัพย์สิน และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งสังเกตการณ์ สอบถาม และขอคำชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่ตรวจสอบ เพื่อรับทราบข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน
- (3) ผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่ประเมินระบบการควบคุมภายในและให้คำปรึกษาแนะนำแก่หน่วยรับตรวจ
- (4) ผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่สอบทานงบการเงินและประเมินผลปฏิบัติงานของหน่วยงาน

ความรับผิดชอบ

- (1) กำหนดเป้าหมาย ทิศทาง ภารกิจของงานตรวจสอบภายในเพื่อสนับสนุนการบริหารงานและการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงาน คณะกรรมการและคณะกรรมการตรวจสอบหรือคณะกรรมการอื่นใดที่ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกัน โดยคำนึงถึงการกำกับดูแลที่ดี ความมีประสิทธิภาพของกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงและความเพียงพอของการควบคุมภายใน
- (2) กำหนดกฎบัตรไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและเสนอผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและเผยแพร่หน่วยรับตรวจทราบ รวมทั้งมีการสอบทานความเหมาะสมของกฎบัตรอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (3) จัดให้มีการประกันและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในทั้งภายในและภายนอก ตามรูปแบบและวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด
- (4) จัดทำและเสนอแผนการตรวจสอบประจำปีต่อผู้อำนวยการ สกนช. ก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาอนุมัติภายในเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณ
- (5) ปฏิบัติงานตรวจสอบให้เป็นไปตามแผนการตรวจสอบประจำปีที่ได้รับอนุมัติ
- (6) จัดทำและเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และคณะกรรมการตรวจสอบ ภายในเวลาอันสมควรและไม่เกินสองเดือนนับจากวันที่ดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จ กรณีเรื่องที่ตรวจพบเป็นเรื่องที่จะมีผลเสียหายต่อสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้รายงานผลการตรวจสอบทันที
- (7) ติดตามผลการตรวจสอบ เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจเพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจเป็นไปตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ
- (8) ในกรณีมีความจำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญมาร่วมปฏิบัติงานตรวจสอบ ให้เสนอขอบเขตและรายละเอียดของงาน คุณสมบัติของผู้รับจ้าง ระยะเวลาดำเนินการ และผลงานที่คาดหวังจากผู้รับจ้าง รวมทั้งข้อเสนอโครงการของผู้รับจ้าง ให้เสนอคณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาก่อนเสนอผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงพิจารณาอนุมัติให้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญต่อไป
- (9) ให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการ สกนช. หน่วยรับตรวจและผู้ที่เกี่ยวข้อง
- (10) ประสานงานกับผู้สอบบัญชี คณะกรรมการตรวจสอบหรือคณะกรรมการอื่นที่ปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าขอบเขตของงานตรวจสอบครอบคลุมเรื่องที่สำคัญอย่างเหมาะสมและลดการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนกัน
- (11) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการตรวจสอบและผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

*****

ความเป็นอิสระ

- (1) ผู้ตรวจสอบภายในจะรักษาการตำแหน่งอื่นในขณะเดียวกันไม่ได้
- (2) ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงและหรือคณะกรรมการตรวจสอบจะพิจารณาสั่งการให้ผู้ตรวจสอบภายใน ปฏิบัติงานอื่นได้ตามควรแก่กรณี ทั้งนี้ งานดังกล่าวต้องไม่ทำให้ผู้ตรวจสอบภายในขาดความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรมในกิจกรรมที่ตรวจสอบ
- (3) ผู้ตรวจสอบภายในต้องดำรงไว้ซึ่งความเป็นอิสระและไม่มี ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในกิจกรรมที่ตรวจสอบ โดยฝ่ายบริหารหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดไม่แทรกแซงการปฏิบัติงานและการเสนอความเห็นในการตรวจสอบ รวมทั้งต้องไม่ตรวจสอบงานที่ตนเคยทำหน้าที่บริหารหรือปฏิบัติงานภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนการตรวจสอบ
- (4) ผู้ตรวจสอบภายในไม่ควรเป็นกรรมการในคณะกรรมการใดๆ ของหน่วยงานอันมีผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานและการเสนอความเห็นในการตรวจสอบ

ขอบเขตของการตรวจสอบภายใน

ขอบเขตการตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมถึง การตรวจสอบ วิเคราะห์ รวมทั้งการประเมินความเหมาะสมของระบบการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน ซึ่งรวมถึง

- (1) ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งเสนอแนะการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง
- (2) สอบทานระบบการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับหรือมติที่เกี่ยวข้องรวมทั้งข้อกำหนดอื่นของหน่วยงาน
- (3) สอบทานความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลการดำเนินงานและการเงินการคลัง
- (4) ตรวจสอบระบบการดูแลรักษาทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจให้มีความเหมาะสม
- (5) วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัดและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร

มาตรฐานการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน

ให้ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เรื่อง มาตรฐานการเงิน การจัดซื้อจัดจ้างการบริหารพัสดุ การบัญชี การรายงานทางการเงิน และการตรวจสอบภายในของทุนหมุนเวียน

*****

หน่วยรับตรวจ

หน่วยรับตรวจ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- (1) อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือแก่ผู้ตรวจสอบภายใน
- (2) จัดเตรียมเอกสาร หลักฐาน รวมถึงข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพร้อมที่จะตรวจสอบได้
- (3) จัดทำบัญชีและเอกสารประกอบรายการบัญชีให้ครบถ้วนพร้อมที่จะตรวจสอบได้
- (4) จัดให้มีระบบการเก็บเอกสารที่เหมาะสมและสะดวกในการค้นหา
- (5) ชี้แจงและตอบข้อซักถามต่างๆ พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ผู้ตรวจสอบภายใน
- (6) ปฏิบัติตามข้อทักท้วง และข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายในเรื่องต่างๆ ตามที่ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยรับตรวจให้ความเห็นชอบ

จรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบภายใน

ผู้ตรวจสอบภายในพึงปฏิบัติตนภายใต้กรอบความประพฤติที่ดีงามเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม เป็นอิสระ เปี่ยมด้วยคุณภาพ ซึ่งผู้ตรวจสอบภายในพึงยึดถือและดำรงไว้ซึ่งหลักปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (1) ความซื่อสัตย์ (Integrity) ความซื่อสัตย์ของผู้ตรวจสอบภายในจะสร้างให้เกิดความไว้วางใจและทำให้คุณประโยชน์ของผู้ตรวจสอบภายในมีความน่าเชื่อถือและยอมรับจากบุคคลทั่วไป
- (2) ความเที่ยงธรรม (Objectivity) ผู้ตรวจสอบภายในจะแสดงความเที่ยงธรรมเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในการรวบรวมข้อมูล ประเมินผล และรายงานด้วยความไม่ลำเอียง ผู้ตรวจสอบภายในต้องทำหน้าที่อย่างเป็นธรรมในทุกๆ สถานการณ์ และไม่ปล่อยให้ความรู้สึกส่วนตัวหรือความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่นเข้ามามีอิทธิพลเหนือการปฏิบัติงาน
- (3) การรักษาความลับ (Confidentiality) ผู้ตรวจสอบภายในจะเคารพในคุณค่าและสิทธิของผู้เป็นเจ้าของข้อมูลที่ได้รับทราบจากการปฏิบัติงาน และไม่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเสียก่อน
- (4) ความสามารถในหน้าที่ (Competency) ผู้ตรวจสอบภายในจะนำความรู้ทักษะ และประสบการณ์มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

*****

คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน

ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในวิชาชีพและความรู้ในสาขาวิชาอื่นซึ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในและต้องมีคุณสมบัติส่วนตัวที่จำเป็น และเหมาะสม ดังนี้

- (1) มีความสามารถในหลักวิชาที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เช่น การบัญชี เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
- (2) มีความรู้ ความชำนาญ การปรับใช้มาตรฐานการตรวจสอบภายใน และเทคนิคการตรวจสอบต่างๆ ที่จำเป็นในการตรวจสอบภายใน
- (3) มีความรอบรู้เข้าใจในหลักการบริหารจัดการ เทคนิคการบริหารงาน การวางแผนงาน การจัดทำและการบริหารงบประมาณ
- (4) มีความสามารถในการสื่อสาร การทำความเข้าใจ การวิเคราะห์ การประเมินผล
- (5) มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อ สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และผู้ร่วมงาน
- (6) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี วางตัวเป็นกลาง รู้จักกาลเทศะ ยึดมั่นในอุดมการณ์ หลักการที่ถูกต้อง กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ได้วิเคราะห์ และประเมินจากการตรวจสอบ
- (7) มีความอดทน หนักแน่น รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น
- (8) มีความสามารถที่จะวินิจฉัย และตัดสินใจปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้องเที่ยงธรรม
- (9) เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล ติดตามวิวัฒนาการที่ทันสมัย มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และมองปัญหาด้วยสายตาเยี่ยงผู้บริหาร

สายการบังคับบัญชา

- (1) ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน เป็นผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานตรวจสอบภายใน และมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ
- (2) การเสนอขออนุมัติแผนการตรวจสอบ กฎบัตรการตรวจสอบภายใน กรอบคุณธรรม รวมทั้งการรายงานผลการตรวจสอบ ให้เสนอผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ

*****

กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

การปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน แบ่งออกเป็นหลายขั้นตอนซึ่งผู้ตรวจสอบภายในควรศึกษา และทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และวิธีปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนเพื่อสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมั่นใจ และได้ผลการตรวจสอบที่มีคุณภาพ มีคุณค่า

1. การวางแผนการตรวจสอบ

1.1 ขั้นตอนการวางแผนการตรวจสอบระยะยาว และแผนการตรวจสอบประจำปี

การวางแผนการตรวจสอบเป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน (ผอ.สตน.) กำหนดเป้าหมายของสำนักตรวจสอบภายใน เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบได้อย่างมั่นใจ และได้ผลงานที่มีคุณภาพภายใต้เงื่อนไขของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด

การวางแผนตรวจสอบระยะยาว และแผนการตรวจสอบประจำปี เป็นแผนที่จัดทำไว้ล่วงหน้า มีรอบระยะเวลา 5 ปี โดยการเลือกหน่วยรับตรวจ และเรื่องที่จะตรวจสอบในแต่ละปีมาจัดทำเป็นแผนการตรวจสอบ โดยนำผลการประเมินความเสี่ยงมาเป็นเครื่องมือเพื่อเลือกกิจกรรมที่มีความเสี่ยงในระดับสูง มาทำการตรวจสอบในการประเมินความเสี่ยงเพื่อคัดเลือกผู้รับการตรวจสอบเท่านั้น มิใช่เป็นการประเมินความเสี่ยงที่แท้จริงของกิจกรรมนั้นๆ ทั้งนี้ ขั้นตอนของการวางแผนตรวจสอบที่สำคัญ ประกอบด้วย

1.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ กำหนดให้ชัดเจนว่าจะตรวจสอบเพื่อให้ทราบถึงเรื่องอะไรบ้าง เพื่อจะได้กำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ เช่น เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจมีประสิทธิภาพและประหยัด มีการบริหารจัดการที่ดีมีการปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง นโยบายและวิธีการปฏิบัติงานที่หน่วยรับตรวจกำหนด รวมทั้งการจัดทำรายงานทางการเงินเป็นไปอย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันเวลา

1.1.2 กำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานตรวจสอบ เพื่อให้ทราบว่า จะดำเนินการตรวจสอบหน่วยรับตรวจใด เรื่องอะไร เมื่อไร ความถี่ในการตรวจสอบ ระยะเวลาที่จะทำการตรวจสอบในแต่ละเรื่อง และจำนวนคน/วัน ที่จะทำการตรวจสอบแต่ละเรื่อง

1.1.3 กำหนดผู้ตรวจสอบ เพื่อรับผิดชอบในการตรวจสอบ

1.1.4 กำหนดงบประมาณ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ

เมื่อผู้อำนวยการตรวจสอบภายใน ได้จัดทำแผนการตรวจสอบเสร็จเรียบร้อยแล้วจะต้องมอบหมายให้ผู้ตรวจสอบภายในดำเนินการตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบที่วางไว้ โดยผู้ตรวจสอบภายในจะต้องวางแผนการปฏิบัติงานก่อนการตรวจสอบตามที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตรวจสอบด้วยวัตถุประสงค์ขอบเขตการตรวจสอบและวิธีการตรวจสอบที่จะทำให้การปฏิบัติงานตรวจสอบบรรลุผลสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ แผนการตรวจสอบระยะยาว และแผนการตรวจสอบประจำปี ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบก่อนการตรวจสอบ

*****

1.2 ขั้นตอนการวางแผนการตรวจสอบ

ในขั้นตอนของการวางแผนการตรวจสอบจะประกอบไปด้วย 2 ส่วน กล่าวคือ การสำรวจเบื้องต้น และการสอบทานการควบคุมภายใน ทั้งนี้ เพื่อให้การวางแผนการตรวจสอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ตรวจสอบภายในต้องดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ช่วยให้ผู้ตรวจสอบภายในได้รวบรวมข้อมูล เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับงานของหน่วยรับตรวจที่ต้องทำการตรวจสอบในรายละเอียด โดยทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ โครงสร้างหน่วยรับตรวจ การปฏิบัติงาน รวมทั้งยังช่วยให้ได้ทำความคุ้นเคย กับผู้ปฏิบัติงาน ลักษณะการจัดทำเอกสารต่างๆ และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดก่อให้เกิดบรรยากาศของความร่วมมือในการปฏิบัติงานตรวจสอบในขั้นต่อไปได้

ทั้งนี้ ในระหว่างที่ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น หากพบจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของการควบคุมภายใน ผู้ตรวจสอบภายในควรแจ้งด้วยวาจาก่อนและหากได้รับการแก้ไขเรียบร้อยแล้วอาจไม่จำเป็นต้องทำการทดสอบรายการนั้นในขั้นต่อไป

ผู้ตรวจสอบภายใน ต้องสำรวจข้อมูลเบื้องต้นทุกครั้งก่อนดำเนินการตรวจสอบโดยศึกษาข้อมูลต่างๆ จากแผนภูมิ การจัดแบ่งส่วนงาน นโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ระเบียบปฏิบัติของหน่วยรับตรวจ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนกลยุทธ์ แผนการปฏิบัติงานและคู่มือการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ หากเป็นการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับงานที่เคยมีการตรวจสอบมาก่อนแล้วผู้ตรวจสอบภายในควรศึกษาข้อมูลจากกระดาษทำการและรายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบในครั้งก่อนประกอบด้วย

1.2.2 การประเมินผลระบบการควบคุมภายใน มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้ทราบว่าจะระบบการควบคุมภายในที่ได้จัดวางไว้นั้นได้นำไปปฏิบัติตามที่กำหนดและผลงานบรรลุตามเป้าหมายของ สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

ผู้ตรวจสอบภายในต้องประเมินผลระบบการควบคุมภายในที่แต่ละหน่วยรับตรวจได้จัดทำขึ้นตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานภาครัฐ พ.ศ. 2561 และตามแนวคิดของ COSO 2013 ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 17 หลักการ ดังนี้

*****

ตารางแสดงองค์ประกอบและหลักการตามแนวคิดของ COSO 2013

องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) มี 5 หลักการ

- หลักการที่ 1   องค์กรต้องแสดงออกถึงการยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรมและค่านิยมในจริยธรรม
- หลักการที่ 2   คณะกรรมการบริหารต้องมีความเป็นอิสระจากผู้บริหาร และกำกับดูแลการพัฒนา และผลของการควบคุมภายใน
- หลักการที่ 3   ผู้บริหารต้องจัดให้มีโครงสร้างองค์กร สายการรายงาน อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่เหมาะสมเพื่อผลในการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ทั้งนี้ ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ
- หลักการที่ 4   องค์กรต้องแสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการแสวงหาพัฒนา และรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่จะทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ได้
- หลักการที่ 5   องค์กรต้องยึดหลักในเรื่องความรู้ ความรับผิดชอบของบุคลากรในเรื่องการควบคุมภายในที่อยู่ในความรับผิดชอบของบุคคลเหล่านั้น เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย

องค์ประกอบที่ 2 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) มี 4 หลักการ

- หลักการที่ 6   องค์กรต้องระบุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอย่างชัดเจนเพื่อให้สามารถระบุและประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องได้
- หลักการที่ 7   องค์กรต้องระบุความเสี่ยงที่จะมีผลทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในทุกระดับขององค์กร และวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อตัดสินใจในการบริหารความเสี่ยงนั้นๆ ต่อไป
- หลักการที่ 8   องค์กรต้องพิจารณาถึงโอกาสที่จะเกิดการทุจริตด้วย
- หลักการที่ 9   องค์กรต้องระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่จะมีผลกระทบต่อระบบการควบคุมภายในขององค์กร

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) มี 3 หลักการ

- หลักการที่ 10   องค์กรต้องเลือกและพัฒนากิจกรรมการควบคุมที่สามารถลดความเสี่ยงที่จะทำให้องค์กรไม่บรรลุเป้าหมายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ 11   องค์กรต้องเลือกและพัฒนากิจกรรมการควบคุมทั่วไปสำหรับระบบเทคโนโลยีขององค์กร เพื่อสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย
- หลักการที่ 12   องค์กรต้องมีนโยบายการใช้กิจกรรมการควบคุมโดยระบุถึงสิ่งที่คาดหวังและวิธีการที่จะทำให้ นโยบายนั้นสัมฤทธิ์ผล

*****

องค์ประกอบที่ 4 สารสนเทศและการสื่อสาร(Information and Communication) มี 3 หลักการ

- หลักการที่ 13   องค์กรต้องได้รับหรือจัดทำข้อมูลที่มีคุณภาพและเกี่ยวข้องกับการควบคุมภายในซึ่งช่วยทำให้การควบคุมภายในได้ผล
- หลักการที่ 14   องค์กรต้องสื่อสารข้อมูลภายในซึ่งรวมถึงการสื่อสาร วัตถุประสงค์และความรับผิดชอบในการควบคุมภายใน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จำเป็นในอันที่จะทำให้การควบคุมภายในได้ผล
- หลักการที่ 15   องค์กรมีการสื่อสารข้อมูลในเรื่องที่มีผลกระทบต่อควบคุมภายในกับภายนอกองค์กร

องค์ประกอบที่ 5 กิจกรรมติดตามประเมินผล (Monitoring and Evaluation) มี 2 หลักการ

- หลักการที่ 16   องค์กรต้องเลือก พัฒนาและดำเนินการติดตามและการประเมินที่ต่อเนื่องเพื่อให้มั่นใจว่าการควบคุมภายในดำรงอยู่และใช้งานได้อย่างแท้จริง
- หลักการที่ 17   องค์กรต้องประเมินและสื่อสารการควบคุมภายในที่ไม่พอเพียงอย่างทันกาลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบเพื่อที่จะได้ทำการแก้ไข โดยต้องสื่อสารไปยังผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการบริหารตามความเหมาะสมด้วย

จากองค์ประกอบและหลักการข้างต้น ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และสามารถประเมินผลระบบการควบคุมภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ในการประเมินผลระบบการควบคุมภายในจะประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

- การเลือกกิจกรรมที่จะประเมินว่าจะประเมินทั้งระบบ ประเมินเฉพาะวัตถุประสงค์ใด วัตถุประสงค์หนึ่งของระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้อง ประเมินเฉพาะองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่ง
- ผู้ตรวจสอบภายในควรทำความเข้าใจโครงสร้าง รูปแบบวิธีการ และวัตถุประสงค์ที่ต้องการจากระบบการควบคุมภายใน
- การปฏิบัติงานโดยการทดสอบการมีอยู่จริงของระบบการควบคุมภายใน ผู้ตรวจสอบภายในต้องหาหลักฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงในขณะนั้นว่าสอดคล้องหรือแตกต่างกับรูปแบบ โครงสร้าง หรือองค์ประกอบของการควบคุมที่กำหนดไว้อย่างไร
- การประเมินประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่และใช้จริงเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าจะช่วยให้สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
- การสรุปผลการประเมินระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่นั้นเหมาะสมหรือมีจุดอ่อนหรือจุดบกพร่องหรือมีความเสี่ยงที่อาจทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการตรวจสอบ รวมทั้งช่วยในการกำหนดขอบเขต วิธีการ ระยะเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบที่รับผิดชอบและงบประมาณที่ใช้ในการตรวจสอบ ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดเวลา อัตรากำลัง และงบประมาณในการปฏิบัติงานตรวจสอบให้เหมาะสมต่อไป

*****

1.2.3 การประเมินความเสี่ยง เพื่อวางแผนการตรวจสอบให้สามารถครอบคลุมหน่วยรับตรวจหรือกิจกรรมที่ควรดำเนินการตรวจสอบในแต่ละปีได้อย่างครบถ้วนและเหมาะสมกับทรัพยากรของสำนักตรวจสอบภายในที่มีอยู่ อันได้แก่ อัตรากำลัง งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และระยะเวลาการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ตามความเหมาะสมกับศักยภาพของตน ซึ่งหากพิจารณาผลการประเมินแล้วเห็นว่ามี ความสำคัญในระดับสูงก็ควรวางแผนการตรวจสอบทันทีหรือในปีแรก ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ

ก.) การระบุปัจจัยเสี่ยง การระบุความเสี่ยงจะต้องพิจารณาปัจจัยเสี่ยงในแต่ละด้าน ทั้งจากภายใน เช่น วัฒนธรรม โครงสร้างองค์กร บุคลากรและการเงิน เป็นต้น และปัจจัยภายนอก เช่น การเมือง สถานะเศรษฐกิจและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น โดยการระบุความเสี่ยงจะต้องครอบคลุมปัจจัยเสี่ยงในแต่ละด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ (Compliance Risk)

การระบุความเสี่ยงที่สำคัญทั้งที่เกิดขึ้นในขณะนั้นและที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตหมายถึง ความเสียหายหรือเหตุการณ์ใดๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง หรือโอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดความสูญเสียหรือสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การบรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง โดยความเสี่ยงที่ถูกระบุจะขึ้นอยู่กับลักษณะของกระบวนการสอบทาน

ประเภทของปัจจัยเสี่ยงในแต่ละด้าน

*****

ข.) การวิเคราะห์ความเสี่ยง การวิเคราะห์และวัดระดับความเสี่ยง เป็นขั้นตอนที่ช่วยในการจัดลำดับความเสี่ยงที่ยังคงเหลืออยู่ (Residual Risk) โดยเรียงลำดับความเสี่ยงสูงสุดไปจนถึงความเสี่ยงต่ำสุด กรณีที่ความเสี่ยงที่ยังคงเหลืออยู่อยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จะต้องกำหนดมาตรการในการบริหารความเสี่ยงให้ลดลงมาอยู่ในระดับที่เหมาะสมต่อไป

การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงที่ยังคงเหลืออยู่จะอาศัยพื้นฐานในการพิจารณาความสัมพันธ์ของผลกระทบ (Impact) และโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดขึ้น โดยการประเมินระดับความเสี่ยงจะพิจารณาถึงความเพียงพอของมาตรการต่างๆ ในการบริหารความเสี่ยงที่มีอยู่ในปัจจุบันรวมถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงและการตัดสินใจทำการลดความเสี่ยงใดๆ ควรพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงแต่ละประเภทและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นด้วย นอกจากนี้การประเมินความเสี่ยงควรทำอย่างน้อยปีละครั้ง และหากมีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย เป้าหมายหรือภารกิจหลักขององค์กร การประเมินความเสี่ยงควรต้องจัดทำขึ้นใหม่ ทั้งนี้ เพื่อช่วยหามาตรการที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์หรือกำหนดวิธีการบริหารความเสี่ยงต่อไป

เมื่อสำนักตรวจสอบภายในสามารถระบุสาเหตุความเสี่ยง สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงว่าเป็นเรื่องใดในระดับหน่วยรับตรวจ หรือกิจกรรมแล้ว ให้ทำการวิเคราะห์ว่าปัจจัยเสี่ยงนั้นมีผลกระทบอย่างไรต่อสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และมีโอกาสหรือความถี่ที่จะเกิดมากน้อยเพียงใด โดยอาจกำหนดเกณฑ์ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงที่พบเป็น 5 ระดับ ได้แก่

ระดับ	ผลกระทบ	โอกาสที่เกิด/ความเป็นไปได้
1	ต่ำมาก	มีโอกาที่จะเกิดขึ้นยาก
2	ต่ำ	นานๆ ครั้งมีโอกาที่จะเกิดขึ้น 2 - 3 ปีต่อครั้ง
3	ปานกลาง	ปานกลางมีโอกาที่จะเกิดขึ้น 1 ปี ต่อครั้ง
4	สูง	น่าจะเป็นไปได้ มีโอกาที่จะเกิดขึ้น 1 - 6 เดือนต่อครั้ง แต่ไม่เกิน 5 ครั้ง
5	สูงมาก	เกิดขึ้นเกือบแน่นอน

ขั้นตอนสุดท้ายของการวิเคราะห์ สำนักตรวจสอบภายใน ต้องสรุปในภาพรวมของแต่ละหน่วยรับตรวจหรือกิจกรรมที่เลือกประเมินมีความเสี่ยงโดยเฉลี่ยด้วยคะแนนเท่าใดบ้าง

ค.) การจัดลำดับความเสี่ยง เมื่อสำนักตรวจสอบภายในทราบว่าในแต่ละหน่วยรับตรวจหรือกิจกรรมตามทีเลือกประเมิน มีคะแนนความเสี่ยงเท่าใดให้นำมาจัดเรียงลำดับจากคะแนนมากไปหาน้อยเพื่อใช้ในการวางแผนการตรวจสอบระยะยาวและแผนประจำปีต่อไป

*****

1.2.4 การวางแผนการตรวจสอบ

จากผลการประเมินระบบการควบคุมภายในและการประเมินความเสี่ยง จะสามารถพิจารณาได้ว่าควรวางแผนการตรวจสอบในหน่วยรับตรวจหรือกิจกรรมใด ดังนี้

ก.) **ลำดับความเสี่ยง** โดยนำผลการประเมินผลความเสี่ยงมาพิจารณาจัดช่วงความเสี่ยง เพื่อให้ได้หน่วยรับตรวจหรือกิจกรรมใดที่มีความเสี่ยงในระดับสูงที่ควรวางแผนการตรวจสอบในลำดับต้นๆ และไล่เรียงความเสี่ยงตามลำดับที่คำนวณได้ในเวลาถัดไป

ข.) **พิจารณาความถี่** ที่ควรเข้าทำการตรวจสอบ

ค.) **คำนวณจำนวนคน/วัน** ที่จะทำการตรวจสอบแต่ละหน่วยรับตรวจหรือกิจกรรมที่จะตรวจสอบ

ง.) **กำหนดวัตถุประสงค์** กำหนดเรื่องหรือกิจกรรมที่ทำการตรวจสอบเพื่อจะได้วางแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

จ.) **กำหนดขอบเขตการปฏิบัติงาน** ขอบเขตการตรวจสอบเกี่ยวกับหน่วยรับตรวจเรื่องที่ตรวจ ความถี่ในการตรวจสอบ ระยะเวลาการตรวจสอบและจำนวนคน/วัน

ฉ.) **กำหนดผู้รับผิดชอบ** ในการตรวจสอบ

ช.) **กำหนดงบประมาณ** ที่ใช้ปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยแยกรายการให้ชัดเจน เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก และค่าพาหนะ ฯลฯ

ในการวางแผนการตรวจสอบต้องพิจารณาว่าผู้ตรวจสอบภายใน มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในการตรวจสอบในรายละเอียดงานนั้นๆ เพียงพอหรือไม่ มิฉะนั้นจะเกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติงานที่เกิดจากตัวของผู้ตรวจสอบเองซึ่งอาจจะทำให้แผนการตรวจสอบไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้

1.2.5 การเสนอแผนการตรวจสอบ

เมื่อผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายในร่วมกับผู้ตรวจสอบภายในได้วางแผนการตรวจสอบ งบประมาณและบุคลากรเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นำแผนการตรวจสอบเสนอผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อสอบถามความเห็นของแผนดังกล่าว เช่น ประเด็นที่ต้องตรวจเป็นพิเศษ ความสอดคล้องของงบประมาณ เป็นต้น และให้ความเห็นชอบต่อแผนการตรวจสอบ

แผนตรวจสอบผ่านการหารือร่วมกับระหว่าง ผอ.สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายในแล้ว ให้เสนอคณะกรรมการตรวจสอบ สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พิจารณานุมัติภายในเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณ

ทั้งนี้ หากในระหว่างการปฏิบัติงานผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน พบว่าเหตุการณ์ใดที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนการตรวจสอบได้ ต้องพิจารณาทบทวนและปรับปรุงแผนการตรวจสอบใหม่และเสนอผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และเสนอคณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาตามลำดับ

*****

1.2.6 การวางแผนการปฏิบัติงาน

เมื่อผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน ได้มอบหมายภารกิจให้ผู้ตรวจสอบภายใน แล้ว ผู้ที่ได้รับมอบหมายควรจัดทำแผนการปฏิบัติงานตามภารกิจให้สอดคล้องกับแผนการตรวจสอบประจำปี โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์แต่ละงานที่ได้รับมอบหมายและขอบเขตของงานตรวจสอบ ซึ่งจะต้องเหมาะสมและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานตรวจสอบ ในการวางแผนการปฏิบัติงานให้จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรและมีลักษณะยืดหยุ่น โดยสามารถแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมตามสถานการณ์ได้ตลอดเวลาและให้ผ่านการสอบทานและเห็นชอบจาก ผอ.สตน. โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

ก.) การกำหนดประเด็นการตรวจสอบในการวางแผนการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้ตรวจสอบควรทำการสำรวจข้อมูลเพิ่มเติม เช่น ประชุมหารือกับผู้บริหารหน่วยรับตรวจที่จะเข้าไปตรวจสอบ สัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่จะตรวจสอบ วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลที่สำรวจได้จัดทำแผนภาพ (Flowchart) การปฏิบัติงาน และในกรณีที่ผู้ตรวจสอบภายในได้ทำการประเมินความเสี่ยงในระดับหน่วยรับตรวจแล้วก็ควรต้องประเมินความเสี่ยงในระดับกิจกรรมเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมที่จะกำหนดประเด็นของการตรวจสอบว่าประเด็นใดควรตรวจสอบในรายละเอียดเพื่อจะได้กำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขต และแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบในรายละเอียดต่อไป

ข.) การกำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน ผู้ตรวจสอบควรกำหนดการสอบทาน การระบุถึงวิธีการควบคุม ขั้นตอนการทำงาน กฎระเบียบต่างๆ หรือระดับความเชื่อมั่น ซึ่งแสดงถึงความเพียงพอในประเด็นหรือกิจกรรมที่ตรวจสอบและการประเมิน เพื่อให้ทราบว่าเมื่อสรุปผลการตรวจสอบจะได้ประเด็นข้อตรวจพบอะไรบ้าง ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานควรกำหนดให้ครอบคลุมประเด็นการตรวจสอบที่สำคัญหรือจุดที่ควรสนใจเป็นพิเศษและควรพิจารณาเรื่องความเสี่ยงและการควบคุมภายในซึ่งประกอบด้วย การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ความปลอดภัยของทรัพย์สิน ความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูล ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ค.) การกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงาน เมื่อผู้ตรวจสอบภายในกำหนดวัตถุประสงค์ได้แล้ว จะต้องกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบว่า จะตรวจสอบอะไร เป็นจำนวนมากน้อยเท่าใด ควรกำหนดให้เพียงพอที่จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

ง.) การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องกำหนดวิธีการปฏิบัติงานในรายละเอียด ซึ่งต้องจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร ดังนี้

- เรื่องและหน่วยรับตรวจรับตรวจ
- วัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน
- ขอบเขตการปฏิบัติงานและปริมาณงาน
- แนวทางการปฏิบัติงานหรือวิธีการปฏิบัติงานตรวจสอบ (วิธีการในการคัดเลือกข้อมูล การวิเคราะห์ การประเมินผลและการบันทึกข้อมูลที่ได้รับระหว่างการบริหารงานตรวจสอบ รวมทั้งกำหนดเทคนิคการตรวจสอบ)
- กำหนดผู้รับผิดชอบงานตรวจสอบภายในและระยะเวลาที่ตรวจสอบ
- สรุปผลการตรวจสอบเพื่อใช้บันทึกผลการตรวจสอบ

*****

2. กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

การปฏิบัติงานตรวจสอบเป็นกระบวนการตรวจสอบ สอบทานและรวบรวมหลักฐาน เพื่อวิเคราะห์ ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้รับตรวจว่าเป็นไปตามนโยบาย แผนงาน ระเบียบปฏิบัติของ สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้ง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง แล้วเสนอข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและข้อเสนอแนะต่อ ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อประกอบการตัดสินใจในการบริหารงาน การปฏิบัติงานตรวจสอบประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 เริ่มปฏิบัติงานตรวจสอบ

เมื่อได้จัดทำแผนการตรวจสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ตรวจสอบภายในต้องจัดทำตารางการปฏิบัติงานตรวจสอบในรายละเอียดของแต่ละงานหรือกิจกรรมและชี้แจงทำความเข้าใจกับหน่วยรับตรวจในเรื่องความพร้อมขอบเขตของการตรวจสอบกำหนดวันและระยะเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบ การเริ่มปฏิบัติงานตรวจสอบมีขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 การแจ้งเข้าตรวจสอบ ทำหนังสือถึงผู้บังคับบัญชาของหน่วยรับตรวจให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ขอบเขต กำหนดวันและระยะเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบ พร้อมทั้งขอเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในการตรวจสอบ

2.1.2 ผู้ตรวจสอบภายในต้องดำเนินการ ดังนี้

- ก.) จัดประชุมเปิดงานตรวจสอบและแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการตรวจสอบ
- ข.) จัดทำตารางการปฏิบัติงานตรวจสอบ กำกับดูแลการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตารางการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้
- ค.) ปรับปรุงแก้ไขแนวการตรวจสอบและขอบเขตการตรวจสอบเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
- ง.) สอบทานงานตรวจสอบที่ผ่านมาเพื่อกำหนดขอบเขตการตรวจสอบ และเรื่องที่ควรติดตาม
- จ.) ศึกษาการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจเพื่อให้ทราบถึงโครงการต่างๆ วัตถุประสงค์ โดยรวม และข้อมูลอ้างอิงที่จำเป็นต้องใช้ในการตรวจสอบ

*****

2.2 ระหว่างการปฏิบัติงานตรวจสอบ

เมื่อผู้ตรวจสอบภายในเริ่มปฏิบัติงานตรวจสอบด้วยการประชุมเปิดงานตรวจสอบกับผู้รับตรวจที่เกี่ยวข้อง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์รายละเอียดของขอบเขตการตรวจสอบให้ผู้รับตรวจทราบและในระหว่างการปฏิบัติงานตรวจสอบมีขั้นตอนที่ควรดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 การตรวจสอบและเทคนิค ผู้ตรวจสอบภายในควรเลือกวิธีปฏิบัติการตรวจและเทคนิคการตรวจสอบให้เหมาะสมในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

- ก.) การรวบรวมข้อมูลและหลักฐานการตรวจสอบ
- ข.) การเข้าถึงเหตุการณ์ปฏิบัติงาน เพื่อหาข้อสรุปของการปฏิบัติงานนั้น ๆ
- ค.) การทำการตรวจสอบ สอบทาน ทดสอบรายการ เอกสารและสินทรัพย์
- ง.) การทดสอบการปฏิบัติงานตามระบบที่วางไว้
- จ.) การตรวจสอบเชิงวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลที่เป็นตัวเลข

2.2.2 การกำกับดูแล ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายในมีหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบ เพื่อให้แน่ใจว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบเป็นไปตามวิธีปฏิบัติการตรวจสอบและขอบเขตการตรวจสอบพร้อมทั้งใช้เวลาให้สอดคล้องกับตารางการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้

2.2.3 ปฏิบัติตามแผน ผู้ตรวจสอบภายในต้องนำแผนการปฏิบัติงานที่ได้จัดทำไว้ล่วงหน้ามาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบ แผนการปฏิบัติงานตรวจสอบสามารถแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสถานการณ์

2.2.4 เปลี่ยนแปลงการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบภายในอาจเสนอขอเปลี่ยนแปลงขอบเขตของการตรวจสอบ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป โดยพิจารณาความสมเหตุสมผลและความคุ้มค่าที่จะเปลี่ยนแปลงขอบเขตการตรวจสอบ ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน

2.3 การปฏิบัติเมื่อเสร็จสิ้นงานตรวจสอบ

เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานตรวจสอบแล้ว ผอ.สตน. ควรสอบทานให้แน่ใจว่าได้ปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ เสร็จสมบูรณ์และเป็นไปตามแผนการตรวจสอบที่กำหนดไว้พร้อมทั้งต้องสอบทานกระดาษทำการ เอกสารหลักฐานที่รวบรวมไว้จากการตรวจสอบและข้อสรุปสิ่งที่ตรวจพบ สอบทานร่างรายงานผลการปฏิบัติงานและประเมินจากความสำเร็จของงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.3.1 การประชุมปิดงานตรวจสอบ จะกระทำเป็นขั้นตอนสุดท้ายเมื่อผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายในได้จัดทำสรุปผลสิ่งที่ตรวจพบหรือเมื่อจัดทำร่างรายงานผลการปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วเรื่องต่างๆ ที่นำเข้ามาเป็นวาระการประชุมดังนี้

- ก.) สรุปการตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์
- ข.) ทำความเข้าใจและชี้แจงประเด็นที่ยังสงสัย
- ค.) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาข้อยุติในประเด็นที่ยังมีความเห็นไม่ตรงกัน
- ง.) แจ้งกำหนดการการออกรายงานผลการปฏิบัติงาน
- จ.) ขอบขอบคุณผู้เกี่ยวข้องในการให้ความร่วมมือ

*****

2.3.2 การสรุปผลการตรวจสอบ เป็นการปฏิบัติงานขั้นสุดท้ายก่อนการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน หลังจากที่ได้ตรวจสอบภายในได้ทำการตรวจสอบแล้วเสร็จจะต้องรวบรวมข้อเท็จจริงและหลักฐานต่างๆ ที่ได้ระหว่างการตรวจสอบ เพื่อสรุปหาข้อเท็จจริงหรือสิ่งที่ตรวจพบและรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ซึ่งควรมีลักษณะ ดังนี้

ก.) ข้อตรวจพบทั้งด้านดีและด้านข้อบกพร่อง ข้อตรวจพบด้านดีควรรายงานเพื่อส่งเสริมขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติและเป็นตัวอย่างกับหน่วยงานอื่น ส่วนข้อตรวจพบด้านข้อบกพร่อง ปัญหาที่รายงานควรเป็นปัญหาสำคัญ มีผลกระทบต่อผลสำเร็จของงานอย่างมีสาระสำคัญ

ข.) ผลสรุปได้มาจากข้อเท็จจริง มีหลักฐานชัดเจน ถูกต้อง และเชื่อถือได้

ในการสรุปผลการตรวจสอบผู้ตรวจสอบภายในต้องสรุปข้อตรวจพบให้ครบองค์ประกอบ โดยต้องชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงว่าพบอะไร สภาพที่เกิดขึ้นอย่างไร (Statement of Condition) สิ่งที่ตรวจพบต่างจากข้อกำหนด กฎหมาย หรือสิ่งที่ควรจะเป็นอย่างไร (Audit Criteria) สิ่งที่ตรวจพบมีผลอย่างไรบ้าง (Effect) ทำให้เกิดขึ้นได้ (Cause) และจะแก้ไขได้อย่างไร ข้อตรวจพบประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

ก.) สภาพที่เกิดขึ้นจริง (Condition) ได้แก่ สิ่งที่ผู้ตรวจสอบประมวลผลข้อเท็จจริงจากการสังเกตการณ์ การสอบถามผู้ปฏิบัติ วิเคราะห์ ทดสอบและสอบทานโดยมีข้อมูลหลักฐานที่แน่ชัด

ข.) เกณฑ์การตรวจสอบ (Criteria) ได้แก่ หลักเกณฑ์ที่จะใช้ในการตรวจสอบ โดยอาจกำหนดจากกฎหมาย มาตรฐานการปฏิบัติงาน แผนงานที่กำหนด หรือหลักปฏิบัติที่ดี

ค.) ผลกระทบ (Effect) ได้แก่ ข้อมูลแสดงโอกาสความเสี่ยงหรือผลเสียหายที่จะเกิดจากปัญหานั้น โดยควรระบุในเชิงปริมาณ จำนวนความเสียหาย จำนวนวันที่ล่าช้า การระบุผลกระทบที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ข้อตรวจพบได้รับความสนใจจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

ง.) สาเหตุ (Cause) ได้แก่ ข้อมูลแสดงสาเหตุที่เกิดปัญหานั้นจากระบบการควบคุมภายในที่ไม่ดี หรือการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ระบบ นโยบาย มาตรฐานที่หน่วยงานกำหนด

จ.) ข้อเสนอแนะ (Recommendation) เป็นข้อมูลตามความเห็นที่ผู้ตรวจสอบเสนอขึ้น โดยอาจเสนอตามความเห็นที่พัฒนามาจากความเห็นของผู้ตรวจสอบ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้อเสนอแนะนั้นมีคุณค่าเป็นที่ยอมรับและปฏิบัติได้ ข้อเสนอแนะควรทำในลักษณะสร้างสรรค์ และคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่จะได้รับว่าคุ้มค่าที่จะปฏิบัติ

2.3.3 การจัดทำรายงาน เป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานให้ ผอ.สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ทราบถึงวัตถุประสงค์ ขอบเขต วิธีปฏิบัติงาน ผลการตรวจสอบและสรุปข้อเท็จจริงที่ตรวจพบ ประเด็นความเสี่ยงที่สำคัญและการควบคุม พร้อมข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับปรุง เพื่อเสนอผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องพิจารณาสั่งการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

2.3.4 การติดตามผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ซึ่งถือได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะแสดงถึงว่าผู้รับการตรวจและผู้บริหารได้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะในรายงานการปฏิบัติงานตรวจสอบหรือไม่และข้อบกพร่องที่พบได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสมแล้วหรือยัง

เมื่อสำนักตรวจสอบภายใน ได้เสนอรายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และมีความเห็นให้หน่วยรับตรวจดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน ทั้งนี้ หากผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ได้รับทราบข้อเสนอแนะความเห็นจาก

*****

ผู้ตรวจสอบภายในแล้ว มิได้สั่งการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แสดงว่าผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ยอมรับภาระความเสี่ยงหากเกิดความเสียหายขึ้นในอนาคต

3. การตรวจสอบกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

ขอบเขตการตรวจสอบหน่วยงานที่ได้รับอนุมัติให้ใช้เงินจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พิจารณาจากมติที่ได้รับอนุมัติการให้ใช้จ่ายเงินจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง โดยสำนักตรวจสอบภายในจัดทำแผนการตรวจสอบหน่วยงานที่ได้รับเงินงบบริหาร หรืองบโครงการจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งวิธีปฏิบัติการตรวจสอบเป็นไปตามแนวทางการตรวจสอบของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เช่นกัน

อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงยังรวมถึงตรวจสอบกระบวนการรับ/จ่ายเงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ทั้งกรณีการส่งเงินเข้าและการจ่ายชดเชยกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจากหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวด้วย

แนวทางการตรวจสอบกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

แนวทางในการดำเนินการตรวจสอบของสำนักตรวจสอบภายใน ศึกษา รวบรวมข้อมูลจากมติคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (กบน.) คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (อบน.) หรือมติอื่นที่เกี่ยวข้อง และสำรวจข้อมูลเบื้องต้นจากสำนักบริหารการเงินและบริหารองค์กรของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เกี่ยวกับมติการใช้จ่ายเงิน โครงการที่ได้รับอนุมัติให้เบิกเงินจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ภายในปีงบประมาณนั้นๆ และโครงการต่อเนื่องที่ยังไม่ปิดบัญชี โดยจัดทำรายละเอียดกิจกรรมที่จะทำการตรวจสอบเพื่อเสนอขออนุมัติต่อผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อจัดทำหนังสือถึงหน่วยรับตรวจ โดยผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงนามในหนังสือดังกล่าว

การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง กำหนดไว้ในแผนการตรวจสอบระยะยาว และแผนการตรวจสอบประจำปี และได้รับการพิจารณาอนุมัติจากคณะอนุกรรมการตรวจสอบ สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ก่อนดำเนินการตรวจสอบ

เอกสารที่ใช้ประกอบการตรวจสอบ

1. มติคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (กบน.) ที่เกี่ยวข้องกับงบบริหาร งบโครงการ
2. มติคณะอนุกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (อบน.) ที่เกี่ยวข้องกับงบบริหาร งบโครงการ
3. แผนการดำเนินงาน แผนการใช้จ่ายเงิน และผู้รับผิดชอบงบบริหาร งบโครงการ
4. เอกสารการเบิก-จ่ายเงินจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงของงบบริหาร งบโครงการ
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของงบบริหาร งบโครงการ
6. เอกสารตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินการ และเมื่อสิ้นสุดโครงการ
7. รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการตามแผน และรายงานความก้าวหน้าของโครงการ
8. เอกสารการคืนเงินคงเหลือ ดอกผลหลังสิ้นสุดการดำเนินงานของงบบริหาร งบโครงการ
9. รายงานสรุปการรับ-จ่ายเงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงประจำเดือนของงบบริหาร งบโครงการ

*****

เทคนิคการตรวจสอบ

กระบวนการตรวจสอบประกอบด้วยหลายขั้นตอนเป็นลำดับขั้น เริ่มตั้งแต่การวางแผนการตรวจสอบไปจนถึงการรายงานผลการตรวจสอบและการติดตามผล ดังนั้นในการกำหนดวิธีการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบภายในควรระบุเทคนิคการตรวจสอบให้เหมาะสมกับเรื่องที่ตรวจสอบ ซึ่งต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ และบางครั้งจำเป็นต้องใช้เทคนิคหลายอย่างประกอบกันเพื่อให้ได้หลักฐานที่มีคุณภาพ และเพียงพอต่อการแสดงความเห็นในรายงานผลการปฏิบัติงาน เทคนิคการตรวจสอบที่ใช้โดยทั่วไป มีดังนี้

การสุ่มตัวอย่าง

เป็นกระบวนการเลือกข้อมูลที่เป็นระบบ เพื่อใช้เป็นตัวแทนของข้อมูลทั้งหมดที่สนใจศึกษา ถ้าเป็นการวิจัยเชิงสำรวจจะเป็นการสุ่มบุคคลเพื่อตอบแบบสอบถาม ถ้าเป็นการวิจัยเอกสารจะเป็นการสุ่มเอกสารหรือเนื้อหาวิเคราะห์ สามารถจำแนกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

- ✓ การสุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการทางสถิติ เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยคำนึงถึงความน่าจะเป็นของแต่ละหน่วยประชากรที่จะได้รับการเลือก ซึ่งจะเป็นไปในแบบสุ่มไม่เฉพาะเจาะจง เพื่อนำผลไปใช้สรุปอ้างอิงถึงประชากรเป้าหมาย

- ✓ การสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้หลักการทางสถิติ เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยไม่คำนึงถึงความน่าจะเป็นของประชากรแต่ละหน่วยที่จะได้รับการเลือก จึงเป็นการเลือกตัวอย่างประชากรแบบเจาะจง หรือการเลือกตัวอย่างประชากรแบบมีเจตนา ส่วนมากใช้ในการศึกษาที่ไม่สามารถจะกำหนดขอบเขตของประชากรได้แน่นอน มีเวลาและสิ่งอำนวยความสะดวกจำกัด อาศัยการตัดสินใจตามความสะดวกของผู้วิจัยเป็นหลัก

การสอบทาน

เป็นการยืนยันความจริง ความถูกต้องความแม่นยำ ความสมเหตุสมผล หรือความน่าเชื่อถือของข้อมูล เอกสารหลักฐาน หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยการหาหลักฐานมายืนยันกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่

การคำนวณ

เป็นการทดสอบความถูกต้องของการคำนวณตัวเลขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน เช่น ตัวเลขการคำนวณค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการดำเนินงาน ตัวเลขการคำนวณระยะเวลาการดำเนินงาน เป็นต้น ทั้งนี้ การคำนวณพิสูจน์ได้เพียงความถูกต้องของผลลัพธ์ แต่ไม่ได้พิสูจน์แหล่งที่มาของตัวเลขที่นำมาคำนวณ จึงควรใช้เทคนิคการตรวจสอบอื่นร่วมด้วย

*****

การสอบถาม

เป็นการสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารของหน่วยรับตรวจ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ที่ตรวจสอบ ผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ต้องการ ซึ่งอาจกระทำได้ทั้งเป็นลายลักษณ์อักษร และวาจา ในการสอบถามอาจจัดทำเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย

- ✓ ชื่อของแบบสอบถาม ต้องชัดเจน สั้น ตรงกับจุดประสงค์
- ✓ เนื้อหาของแบบสอบถามเป็นส่วนสำคัญที่สุด ประกอบด้วย คำถามและที่ว่างสำหรับตอบ การจัดลำดับและการวางรูปแบบเนื้อหา ซึ่งควรกำหนดให้เหมาะสม
- ✓ คำอธิบายชี้แจง เพื่อให้เข้าใจในการตอบแบบสอบถาม

ทั้งนี้ หลักในการตั้งคำถาม ควรเป็นคำถามที่เข้าใจง่าย กะทัดรัด ได้ใจความ ผู้ตอบเข้าใจและจับประเด็นได้ โดยทั่วไป คำถามอาจแบ่งได้ 2 ประเภทใหญ่ คือ คำถามเปิด (Open Question) และคำถามปิด (Close Question)

การสัมภาษณ์

เป็นการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้น โดยข้อมูลที่ได้ควรหาเอกสารหลักฐานอื่นๆ ยืนยันข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ ในการสัมภาษณ์ ผู้ตรวจสอบภายในควรพิจารณาถึงความรู้และความเกี่ยวข้องในหน้าที่ความรับผิดชอบการดำเนินงานของผู้ถูกสัมภาษณ์ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องที่จะสัมภาษณ์เพื่อที่ว่าในระหว่างสัมภาษณ์ หากข้อมูลหลักฐานจากการสัมภาษณ์ไม่สอดคล้องกับข้อมูลหรือขัดแย้งกับข้อมูลที่มีอยู่ ผู้สัมภาษณ์จะได้สืบหาข้อมูลหลักฐานที่ถูกต้องหรือน่าเชื่อถือมากกว่าต่อไป

การสังเกตการณ์

เป็นการสังเกตให้เห็นด้วยตาในสิ่งที่ต้องการทราบอย่างระมัดระวังโดยใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ รวมถึงการใช้วิจารณญาณพิจารณาสิ่งที่ได้เห็นแล้วบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ไว้ ทั้งนี้ การสังเกตการณ์แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

- ✓ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้ตรวจสอบภายในพยายามไม่เปิดเผยตัวเองในการเข้าสังเกตการณ์ อาจมีเครื่องมือช่วย เช่น กล้องถ่ายภาพ เครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น
- ✓ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้ตรวจสอบภายในเข้าไปมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ที่เกี่ยวข้องในระดับต่างๆ เช่น เป็นเพียงผู้สังเกตการณ์ หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมบางส่วนหรือทั้งหมด เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ผลที่ได้จากการสังเกตการณ์ เป็นเพียงข้อมูลการปฏิบัติงานจริงในช่วงเวลาที่สังเกตการณ์เท่านั้น ผู้ตรวจสอบภายในควรหาเอกสารหลักฐานอื่นมายืนยัน เพื่อให้หน่วยรับตรวจยอมรับผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน

*****

การวิเคราะห์เปรียบเทียบ

เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบความสัมพันธ์และความเปลี่ยนแปลงของข้อมูลต่างๆ ว่าเป็นไปตามที่คาดหมายหรือเป็นไปตามที่ควรหรือไม่ซึ่งอาจวิเคราะห์เปรียบเทียบในเชิงปริมาณ เช่น การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลการใช้งบประมาณในการดำเนินงานจริงกับประมาณการที่กำหนดไว้ หรือวิเคราะห์เปรียบเทียบตามหลักเหตุผล เช่น การวิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาด้านทักษะในการเล่นกีฬาระหว่างก่อนและหลังการก่อสร้างศูนย์กีฬาแล้วเสร็จ อาจวัดไม่ได้ว่าเล่นกีฬาเก่งมากกว่าเดิมเป็นตัวเลขเท่าใด แต่สามารถวิเคราะห์ได้ว่ามีทักษะมากขึ้นหรือไม่เพียงใด เป็นต้น

การประเมินผล

เป็นการเปรียบเทียบมาตรฐานและหรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้กับผลการปฏิบัติงานจริงว่าเกิดผลต่างหรือไม่อย่างไร ถ้าเกิดผลต่างควรพิจารณาถึงผลกระทบและสาเหตุที่เกิดขึ้นเพื่อเสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป เช่น การประเมินผลโดยใช้เทคนิค Balanced Scorecard (BSC) เป็นต้น

*****

กฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบ สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

ด้วยคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อกำกับดูแลติดตามการดำเนินงานตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีการจัดทำรายงาน การเงินที่มีความถูกต้อง มีการวางระบบควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบภายในอย่าง เพียงพอเหมาะสม

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับ มอบหมายจากคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล คณะกรรมการตรวจสอบ ได้จัดทำกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบ สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งเนื้อหาสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑. วัตถุประสงค์

คณะกรรมการตรวจสอบ มีหน้าที่ช่วยเหลือคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ในการปฏิบัติหน้าที่กำกับดูแล โดยสอบทานกระบวนการจัดทำรายงานทางการเงิน ระบบการควบคุมภายใน กระบวนการบริหารความเสี่ยง กระบวนการตรวจสอบ และกระบวนการในการติดตามการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักจรรยาบรรณ

๒. องค์ประกอบ

ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วย ประธานกรรมการตรวจสอบหนึ่งคน กรรมการตรวจสอบผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่าสองคน แต่ไม่เกินสี่คน และให้ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายในเป็นเลขานุการ

อนุกรรมการตรวจสอบผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อยหนึ่งคนต้องเป็นกรรมการในคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

๓. คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม

ก. คุณสมบัติ

(๑) เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์เพียงพอที่จะทำหน้าที่ในฐานะอนุกรรมการ ตรวจสอบ ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยอย่างน้อยหนึ่งคนต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ด้าน การเงินการบัญชีและด้านการตรวจสอบภายใน

(๒) เป็นผู้มีความเข้าใจในภารกิจของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

(๓) เป็นผู้สามารถอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ และแสดงความเห็นและรายงานผลการ ดำเนินงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเป็นอิสระและเที่ยงธรรม

*****

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) ไม่เป็นผู้บริหาร พนักงาน ลูกจ้าง ที่ปรึกษา ผู้ที่ได้รับเงินเดือน ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนประจำของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ทั้งนี้ ให้รวมถึงผู้ที่ลาออก เกษียณอายุ หรือพ้นสภาพจากสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ภายในระยะเวลาสองปีก่อนวันที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานอนุกรรมการตรวจสอบและอนุกรรมการตรวจสอบ

(๒) ไม่เป็นผู้มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนวันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานอนุกรรมการตรวจสอบและอนุกรรมการตรวจสอบ

(๓) ไม่เป็นบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคู่สมรสของคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน หรือผู้ตรวจสอบภายในของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

๔. วาระการดำรงตำแหน่ง

ประธานอนุกรรมการตรวจสอบและอนุกรรมการตรวจสอบ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี การดำรงตำแหน่งของประธานอนุกรรมการตรวจสอบ และอนุกรรมการตรวจสอบจะยุติลงเมื่อบุคคลนั้นพ้นจากการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

กรณีประธานอนุกรรมการตรวจสอบ หรืออนุกรรมการตรวจสอบขอลาออกก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่ง ให้แจ้งต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พร้อมเหตุผล

ประธานอนุกรรมการตรวจสอบ หรืออนุกรรมการตรวจสอบที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนให้อยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่เหลือของประธานอนุกรรมการตรวจสอบ หรืออนุกรรมการตรวจสอบที่ลาออกหรือพ้นจากตำแหน่ง

ประธานอนุกรรมการตรวจสอบ และอนุกรรมการตรวจสอบอาจได้รับแต่งตั้งต่ออีกวาระหนึ่งตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน เว้นแต่ ประธานอนุกรรมการตรวจสอบ และอนุกรรมการตรวจสอบ ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญพิเศษเฉพาะด้านกรบัญชี ซึ่งกรรมการอื่นในคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงไม่มีคุณสมบัติดังนี้ คณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงอาจพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันก็ได้

๕. หน้าที่และความรับผิดชอบ

๑) จัดทำกฎบัตรของคณะอนุกรรมการตรวจสอบให้สอดคล้องกับขอบเขตความรับผิดชอบในการดำเนินงานของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และมีการสอบทานความเหมาะสมของกฎบัตรอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

๒) สอบทานประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการควบคุมภายใน กระบวนการบริหารความเสี่ยงและกระบวนการกำกับดูแลที่ดี

๓) สอบทานให้สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีการรายงานการเงินอย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ

๔) สอบทานการดำเนินงานของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ให้ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบ และข้อบังคับ หรือมติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

*****

๕) กำกับดูแลระบบงานตรวจสอบภายในของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้มีความเป็นอิสระเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่

๖) พิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกัน หรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรือมีโอกาสเกิดการทุจริตที่อาจมีผลกระทบต่อการทำงานของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

๗) ให้ข้อเสนอแนะการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และประเมินผลงานของผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายในต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

๘) ประชุมหารือร่วมกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นชอบเกี่ยวกับผลการตรวจสอบและเรื่องอื่นๆ และอาจเสนอแนะให้สอบทานหรือตรวจสอบรายการใดที่เห็นว่าจำเป็น รวมถึงเสนอคำตอบแทนของผู้สอบบัญชีต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

๙) รายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

๑๐) ประเมินผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคของสำนักตรวจสอบภายใน รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในและศักยภาพของผู้ตรวจสอบภายในอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

๑๑) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมอบหมาย

๖. การประชุม

คณะอนุกรรมการตรวจสอบมีการประชุมอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง โดยให้เลขานุการคณะอนุกรรมการตรวจสอบจัดส่งวาระการประชุมและเอกสารประกอบการประชุมให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบ พิจารณาก่อนวันประชุมอย่างน้อย ๓ วัน และจัดบันทึกรายงานการประชุมให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบรับรอง

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
ประธานกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

*****

กฎบัตรการตรวจสอบภายใน สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

กฎบัตรการตรวจสอบภายในฉบับนี้จัดทำขึ้นตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานทุกระดับรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้รับทราบและมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ความเป็นอิสระ ขอบเขต และมาตรฐานการปฏิบัติงานของสำนักตรวจสอบภายใน สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (สกนช.)

๑. คำนิยาม

การตรวจสอบภายใน คือ กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้ดีขึ้น การตรวจสอบภายในจะช่วยให้หน่วยงานบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแล อย่างเป็นระบบ

มาตรฐานการตรวจสอบภายใน คือ กรอบหรือแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าเชื่อถือและมีคุณภาพในการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย มาตรฐานด้านคุณสมบัติ และมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน

จริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน คือ การประพฤติปฏิบัติตนของผู้ตรวจสอบภายในภายใต้กรอบความประพฤติที่พึงงามในอันที่จะนำมาซึ่งความเชื่อมั่น และให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม เป็นอิสระ และเปี่ยมด้วยคุณภาพ

๒. วัตถุประสงค์

สำนักตรวจสอบภายใน เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการดำเนินงาน และความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงิน ตลอดจนการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และมติที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการตรวจสอบ

๓. สายการบังคับบัญชา

๑) ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน เป็นผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานตรวจสอบภายใน และมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ

๒) การเสนอขออนุมัติแผนการตรวจสอบ กฎบัตรการตรวจสอบภายใน กรอบคุณธรรม รวมทั้งการรายงานผลการตรวจสอบ ให้เสนอผู้อำนวยการ สกนช. ก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ

*****

๔. อำนาจหน้าที่

- ๑) ผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่สอบทานและตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ ตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน
- ๒) ผู้ตรวจสอบภายในมีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล เอกสารหลักฐาน ทรัพย์สิน และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งสังเกตการณ์ สอบถาม และขอคำชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่ตรวจสอบ เพื่อรับทราบข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน
- ๓) ผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่ประเมินระบบการควบคุมภายในและให้คำปรึกษาแนะนำแก่หน่วยรับตรวจ
- ๔) ผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่สอบทานงบการเงินและประเมินผลปฏิบัติงานของหน่วยงาน

๕. ความรับผิดชอบ

- ๑) กำหนดเป้าหมาย ทิศทาง ภารกิจของงานตรวจสอบภายใน เพื่อสนับสนุนการบริหารงาน และการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงาน คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการตรวจสอบหรือคณะกรรมการอื่นใดที่ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกัน โดยคำนึงถึงการกำกับดูแลที่ดีความมีประสิทธิภาพของกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงและความเพียงพอของการควบคุมภายใน
- ๒) กำหนดกฎบัตรไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและเสนอผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและเผยแพร่หน่วยรับตรวจทราบ รวมทั้งมีการสอบทานความเหมาะสมของกฎบัตรอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- ๓) จัดให้มีการประกันและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในทั้งภายในและภายนอก ตามรูปแบบและวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด
- ๔) จัดทำและเสนอแผนการตรวจสอบประจำปีต่อผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาอนุมัติภายในเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณ
- ๕) ปฏิบัติงานตรวจสอบให้เป็นไปตามแผนการตรวจสอบประจำปีที่ได้รับอนุมัติ
- ๖) จัดทำและเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และคณะกรรมการตรวจสอบ ภายในเวลาอันสมควรและไม่เกินสองเดือนนับจากวันที่ดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จ กรณีเรื่องที่ตรวจพบเป็นเรื่องที่จะมีผลเสียหายต่อสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงให้รายงานผลการตรวจสอบทันที
- ๗) ติดตามผลการตรวจสอบ เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจเพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจเป็นไปตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ
- ๘) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญมาร่วมปฏิบัติงานตรวจสอบ ให้เสนอขอบเขต และรายละเอียดของงาน คุณสมบัติของผู้รับจ้าง ระยะเวลาดำเนินการ และผลงานที่คาดหวังจากผู้รับจ้าง รวมทั้งข้อเสนอโครงการของผู้รับจ้าง ให้เสนอคณะกรรมการตรวจสอบพิจารณา ก่อนเสนอผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พิจารณาอนุมัติให้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญต่อไป
- ๙) ให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงหน่วยรับตรวจและผู้ที่เกี่ยวข้อง

*****

๑๐) ประสานงานกับผู้สอบบัญชี คณะอนุกรรมการตรวจสอบหรือคณะกรรมการอื่นที่ปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าขอบเขตของงานตรวจสอบครอบคลุมเรื่องที่สำคัญอย่างเหมาะสมและลดการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนกัน

๑๑) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในตามที่ได้รับมอบหมายจาก คณะอนุกรรมการตรวจสอบและผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

๖. ความเป็นอิสระ

๑) ผู้ตรวจสอบภายในจะรักษาการตำแหน่งอื่นในขณะเดียวกันไม่ได้

๒) ผู้อำนวยการ สกนช. และหรือคณะอนุกรรมการตรวจสอบจะพิจารณาสั่งการให้ผู้ตรวจสอบภายใน ปฏิบัติงานอื่นได้ตามควรแก่กรณี ทั้งนี้ งานดังกล่าวต้องไม่ทำให้ผู้ตรวจสอบภายในขาดความเป็นอิสระ และความเที่ยงธรรมในกิจกรรมที่ตรวจสอบ

๓) ผู้ตรวจสอบภายในต้องดำรงไว้ซึ่งความเป็นอิสระและไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในกิจกรรมที่ตรวจสอบ โดยฝ่ายบริหารหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดไม่แทรกแซงการปฏิบัติงานและการเสนอความเห็นในการตรวจสอบ รวมทั้งต้องไม่ตรวจสอบงานที่ตนเคยทำหน้าที่บริหารหรือปฏิบัติงานภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนการตรวจสอบ

๔) ผู้ตรวจสอบภายในไม่ควรเป็นกรรมการในคณะกรรมการใดๆ ของหน่วยงานอันมีผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานและการเสนอความเห็นในการตรวจสอบ

๗. ขอบเขตของการตรวจสอบภายใน

ขอบเขตการตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมถึง การตรวจสอบ วิเคราะห์ รวมทั้งการประเมินความเหมาะสมของระบบการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน ซึ่งรวมถึง

๑) ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งเสนอแนะการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง

๒) สอบทานระบบการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับหรือมติที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อกำหนดอื่นของหน่วยงาน

๓) สอบทานความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลการดำเนินงานและการเงินการคลัง

๔) ตรวจสอบระบบการดูแลรักษาทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจให้มีความเหมาะสม

๕) วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัดและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร

๘. มาตรฐานการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน

ให้ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เรื่อง มาตรฐานการเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารพัสดุ การบัญชี การรายงานทางการเงิน และการตรวจสอบภายในของทุนหมุนเวียน

*****

๙. หน่วยรับตรวจ

หน่วยรับตรวจ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- ๑) อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือแก่ผู้ตรวจสอบภายใน
- ๒) จัดเตรียมเอกสาร หลักฐาน รวมถึงข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพร้อมที่จะตรวจสอบได้
- ๓) จัดทำบัญชีและเอกสารประกอบรายการบัญชีให้ครบถ้วนพร้อมที่จะตรวจสอบได้
- ๔) จัดให้มีระบบการเก็บเอกสารที่เหมาะสมและสะดวกในการค้นหา
- ๕) ชี้แจงและตอบข้อซักถามต่างๆ พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ผู้ตรวจสอบภายใน
- ๖) ปฏิบัติตามข้อทักท้วง และข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายในเรื่องต่างๆ ตามที่ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยรับตรวจให้ความเห็นชอบ

๑๐. จรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบภายใน

ผู้ตรวจสอบภายในพึงปฏิบัติตนภายใต้กรอบความประพฤติที่ดีงามเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม เป็นอิสระ เปี่ยมด้วยคุณภาพ ซึ่งผู้ตรวจสอบภายในพึงยึดถือและดำรงไว้ซึ่งหลักปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- ๑) ความซื่อสัตย์ (Integrity) ความซื่อสัตย์ของผู้ตรวจสอบภายในจะสร้างให้เกิดความไว้วางใจและทำให้ดุลยพินิจของผู้ตรวจสอบภายในมีความน่าเชื่อถือและยอมรับจากบุคคลทั่วไป
- ๒) ความเที่ยงธรรม (Objectivity) ผู้ตรวจสอบภายในจะแสดงความเที่ยงธรรมเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในการรวบรวมข้อมูล ประเมินผล และรายงานด้วยความไม่ลำเอียง ผู้ตรวจสอบภายในต้องทำหน้าที่อย่างเป็นธรรมในทุกๆ สถานการณ์ และไม่ปล่อยให้ความรู้สึกส่วนตัวหรือความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่นเข้ามา มีอิทธิพลเหนือการปฏิบัติงาน
- ๓) การรักษาความลับ (Confidentiality) ผู้ตรวจสอบภายในจะเคารพในคุณค่าและสิทธิของผู้เป็นเจ้าของข้อมูลที่ได้รับทราบจากการปฏิบัติงาน และไม่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเสียก่อน
- ๔) ความสามารถในหน้าที่ (Competency) ผู้ตรวจสอบภายในจะนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายเกียรติคุณ ขาติประเสริฐ)
ประธานอนุกรรมการตรวจสอบ
สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

*****

กรอบคุณธรรม สำนักตรวจสอบภายใน สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

กรอบคุณธรรมนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (สกนช.) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเสริมสร้างให้เกิดมาตรฐานทางคุณธรรมสอดคล้องกับจรรยาบรรณการตรวจสอบภายใน ภายใต้หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๒ และหลักเกณฑ์ประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายใน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนภายใต้กรอบความประพฤติที่พึงามในอันที่จะนำมาซึ่งหลักประกันความเชื่อมั่นที่เที่ยงธรรมและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเปี่ยมด้วยคุณภาพ ดังนี้

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายใน สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีกรอบจรรยาบรรณในการประพฤติปฏิบัติตนที่พึงามนำมาซึ่งความเชื่อมั่น และการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม เป็นอิสระ เปี่ยมด้วยคุณภาพ
- ๒) เพื่อเป็นการยกฐานะและศักดิ์ศรีของวิชาชีพการตรวจสอบภายในให้ได้รับการยกย่องและยอมรับจากบุคคลทั่วไป รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบภายในเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การปฏิบัติตน

- ๑) ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี วางตัวเป็นกลาง มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อร่วมงานและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง รวมทั้งจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ
- ๒) ผู้ตรวจสอบภายในต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องในการกระทำการใดๆ ที่ขัดต่อกฎหมาย หรือไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำที่อาจนำความเสื่อมเสียหรือก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพ
- ๓) ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องไม่รับสิ่งของหรือประโยชน์ตอบแทนใดๆ ที่จะทำให้เกิดหรือก่อให้เกิดความไม่เที่ยงธรรม
- ๔) ผู้ตรวจสอบภายในจะไม่ปกปิดหรือบิดเบือนข้อเท็จจริงอันจะทำให้รายงานผลการตรวจสอบเกิดผลคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงและก่อให้เกิดความเสียหาย

การปฏิบัติงาน

- ๑) ผู้ตรวจสอบภายในต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานเต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ โดยรักษาคุณภาพ ตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน
- ๒) ผู้ตรวจสอบภายในต้องมีความรอบคอบในการใช้และเก็บรักษาข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติงาน และไม่ใช่ข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติงานเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือผู้อื่น หรือในลักษณะที่อาจขัดต่อกฎหมาย

*****

๓) ผู้ตรวจสอบภายในต้องไม่ทำหน้าที่ตรวจสอบในกรณีที่ดินเคยเป็นผู้รับผิดชอบมาก่อน ภายในระยะเวลา ๑ ปี หรือมีส่วนได้ส่วนเสีย หากได้รับมอบหมายต้องแจ้งให้ผู้มอบหมายทราบถึงข้อจำกัดที่ไม่สามารถปฏิบัติตามการมอบหมายดังกล่าวได้

๔) ผู้ตรวจสอบภายในต้องทำหน้าที่ตรวจสอบอย่างตรงไปตรงมา ไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซงใดๆ ในเรื่องกำหนดขอบเขต การปฏิบัติงาน และการรายงานผลการตรวจสอบ

๕) ผู้ตรวจสอบภายในต้องมีความซื่อสัตย์ มีการทำงานเป็นทีม และหมั่นศึกษาพัฒนาตนเอง เพื่อประโยชน์การทำงานที่ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพต่อการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลสำเร็จของงานเป็นผลงานของทุกคน

๖) ผู้ตรวจสอบภายในต้องพึงช่วยเหลือเกื้อกูล และให้ความร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน และพึงปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานตลอดจนผู้เกี่ยวข้องด้วยความเป็นธรรม สุภาพ และมีมนุษยสัมพันธ์อันดี

กรอบคุณธรรมฉบับนี้ให้มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

(นายเกียรติคุณชาติประเสริฐ)

ประธานอนุกรรมการตรวจสอบ

สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

*****

มาตรการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ของสำนักตรวจสอบภายใน สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

วัตถุประสงค์

มาตรการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของสำนักตรวจสอบภายใน สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง จัดทำขึ้นเพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในหน่วยตรวจสอบภายใน

วัตถุประสงค์ของมาตรการนี้เพื่อเป็นการกำหนดกระบวนการความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยตรวจสอบภายใน ในการป้องกันและแก้ไขกรณีเกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรือคาดว่าจะเกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทั้งผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ของสำนักงาน เพื่อให้กิจกรรมการตรวจสอบภายในมีความเป็นอิสระ และผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม

คำนิยาม

ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำที่ผู้ตรวจสอบภายในอยู่ในฐานะอันเป็นที่ไว้วางใจต้องเลือกระหว่างภาระหน้าที่และผลประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งอาจมีส่วนทำให้เกิดอุปสรรคในการปฏิบัติภารกิจ แม้ว่าผลลัพธ์ที่ออกมาจะไม่ผิดจรรยาบรรณหรือไม่เหมาะสม แต่สามารถสร้างความไม่เหมาะสมที่จะทำให้ลายความเชื่อมั่นที่มีต่อผู้ตรวจสอบภายใน กิจกรรมการตรวจสอบภายใน วิชาชีพตรวจสอบภายใน และบั่นทอนความสามารถของผู้ตรวจสอบภายในในการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบต่ออย่างเที่ยงธรรม

ความอิสระ หมายถึง การเป็นอิสระจากสถานะที่เป็นอุปสรรคต่อความสามารถดำเนินการตรวจสอบภายใน เพื่อให้การตรวจสอบบรรลุผลโดยปราศจากอคติ ผู้บริหารงานตรวจสอบต้องสามารถเข้าถึงผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการตรวจสอบได้โดยตรงเพื่อให้บรรลุถึงระดับของความเป็นอิสระที่จำเป็นในการดำเนินกิจกรรมการตรวจสอบภายในตามหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบไม่ว่าจะเป็นระดับบุคคล ภารกิจ หน้าที่ และสำนักงานจะต้องได้รับการจัดการ

ความเที่ยงธรรม หมายถึง ทศนคติอันปราศจากความเอนเอียงที่เอื้อให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถปฏิบัติงานตามภารกิจด้วยความเชื่อมั่นในงาน และไม่มีการลดหย่อนคุณภาพของงาน ทั้งนี้ ดุลยพินิจของผู้ตรวจสอบภายในในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบจะต้องไม่อยู่ภายใต้การชักจูงหรือชักนำจากบุคคลอื่น สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อความเที่ยงธรรมของผู้ตรวจสอบภายในไม่ว่าจะเป็นระดับบุคคล ภารกิจหน้าที่ และสำนักงานจะต้องได้รับการจัดการ

*****

มาตรการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์

1. ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี วางตัวเป็นกลาง มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อร่วมงานและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง รวมทั้งจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ
2. ผู้ตรวจสอบภายในต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องในการกระทำการใดๆ ที่ขัดต่อกฎหมาย หรือไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำที่อาจนำความเสื่อมเสียหรือก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพ
3. ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องไม่รับสิ่งของหรือประโยชน์ตอบแทนใดๆ ที่จะทำให้เกิดหรือก่อให้เกิดความไม่เที่ยงธรรม
4. ผู้ตรวจสอบภายในจะไม่ปกปิดหรือบิดเบือนข้อเท็จจริงอันจะทำให้รายงานผลการตรวจสอบเกิดผลคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงและก่อให้เกิดความเสียหาย
5. ผู้ตรวจสอบภายในต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานเต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ โดยรักษาคุณภาพ ตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน
6. ผู้ตรวจสอบภายในต้องมีความรอบคอบในการใช้และเก็บรักษาข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติงาน และไม่ใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการปฏิบัติงานเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือผู้อื่น หรือในลักษณะที่อาจขัดต่อกฎหมาย
7. ผู้ตรวจสอบภายในต้องไม่ทำหน้าที่ตรวจสอบในกรณีที่ดินเคยเป็นผู้รับผิดชอบมาก่อนภายในระยะเวลา 1 ปี หรือมีส่วนได้ส่วนเสีย หากได้รับมอบหมายต้องแจ้งให้ผู้มอบหมายทราบถึงข้อจำกัดที่ไม่สามารถปฏิบัติตามการมอบหมายดังกล่าวได้
8. ผู้ตรวจสอบภายในต้องทำหน้าที่ตรวจสอบอย่างตรงไปตรงมา ไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงใดๆ ในเรื่องกำหนดขอบเขต การปฏิบัติงาน และการรายงานผลการตรวจสอบ
9. ผู้ตรวจสอบภายในต้องมีความสามัคคี มีการทำงานเป็นทีม และหมั่นศึกษาพัฒนาตนเองเพื่อประโยชน์การทำงานที่ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพต่อการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลสำเร็จของงานเป็นผลงานของทุกคน
10. ผู้ตรวจสอบภายในต้องพึงช่วยเหลือเกื้อกูล และให้ความร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน และพึงปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานตลอดจนผู้เกี่ยวข้องด้วยความเป็นธรรม สุภาพ และมีมนุษยสัมพันธ์อันดี

*****

การเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์

1. บุคลากรของฝ่ายตรวจสอบภายใน ครอบคลุมตั้งแต่ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน และผู้ตรวจสอบภายใน ต้องเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยใช้แบบฟอร์มที่ 1 : แบบรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์-บุคคลภายใน ของผู้ตรวจสอบภายใน และรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบ
2. ผู้ตรวจสอบภายในต้องเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์ก่อนการปฏิบัติงานตรวจสอบเพื่อให้ความเชื่อมั่นในหน่วยงานหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้แบบฟอร์มที่ 2 : การเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ของผู้ตรวจสอบภายใน
3. บุคคลภายนอกที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบภายในต้องเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์ก่อนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยใช้แบบฟอร์มที่ 3 : แบบรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์-บุคคลภายนอก
4. หากความเป็นอิสระหรือความเที่ยงธรรมถูกกระทบ ทั้งโดยข้อเท็จจริงหรือโดยพฤติกรรมที่แสดงให้เห็น ผู้ตรวจสอบภายในต้องเปิดเผยรายละเอียดของผลกระทบต่อผู้บริหารสูงสุดและรายงานต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลขึ้นอยู่กับลักษณะของผลกระทบ หากผู้ตรวจสอบภายในคิดว่าอาจมีผลกระทบต่อความเป็นอิสระหรือความเที่ยงธรรมในการนำเสนอคำแนะนำจะต้องเปิดเผยรายละเอียดต่อผู้ที่ได้รับคำแนะนำก่อนที่จะดำเนินการปฏิบัติหน้าที่ให้คำแนะนำ

สั่ง ณ วันที่ 14 ตุลาคม 2563

(นางชลดา ฝั่งสาคร)
ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน

*****

แบบรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์-บุคคลภายใน (Conflict of Interest)

เพื่อเป็นการยืนยันความเป็นอิสระ และความเที่ยงธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน รวมทั้งป้องกันการดำเนินการใดๆที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ต่อสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ข้าพเจ้าขอยืนยันว่า

1. ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ และกฎบัตรของผู้ตรวจสอบภายใน สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
2. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายโดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง โดยใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปตามสุจริต เที่ยงธรรม และไม่กระทำการใดๆที่จะก่อให้เกิดความไม่เชื่อถือหรือความไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วนเพื่อประโยชน์ของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
3. เปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจมีขึ้นจากการปฏิบัติงาน หรือจากการเคยเป็นผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้บริหารกิจกรรม ต่อหัวหน้าหน่วยงานหรือคณะกรรมการตรวจสอบ
4. ไม่นำข้อมูลภายในสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงที่เป็นความลับที่ได้รับทราบ หรือจากการปฏิบัติหน้าที่ไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น และจะรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลความลับของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
5. ไม่มีส่วนได้เสีย เอื้อประโยชน์ หรือเรียกร้องทรัพย์สิน ประโยชน์อื่นใดทั้งทางตรง หรือทางอ้อม

นอกจากนี้ ข้าพเจ้ามีความขัดแย้งทางผลประโยชน์อื่นได้แก่

.....

.....

.....

ทั้งนี้ข้าพเจ้า ได้แก้ปัญหาแล้วโดย

.....

.....

.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ หากมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลจากที่ได้รายงานไว้ ข้าพเจ้าจะแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยทันที

ลงนาม.....(ผู้รายงาน)

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ลงนาม.....(ผู้บังคับบัญชา)

(นางชลดา ฝั่งสาคร)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน

...../...../.....

*****

**การเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของผู้ตรวจสอบภายใน
(Conflict of Interest)**

หน่วยงานที่ตรวจสอบ	กิจกรรม/ระบบงานที่ตรวจสอบ
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
วันที่.....ผู้ตรวจสอบ.....	

1. บุคลากรของหน่วยตรวจสอบภายใน ครอบคลุมตั้งแต่ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน และผู้ตรวจสอบภายใน ต้องเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยใช้แบบฟอร์มที่ 1 : แบบรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์-บุคคลภายในของผู้ตรวจสอบภายใน และรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบ

2. ผู้ตรวจสอบภายในต้องเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์ก่อนการปฏิบัติงานตรวจสอบ เพื่อให้มีความเชื่อมั่นในหน่วยงานหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้แบบฟอร์มที่ 2 : การเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ของผู้ตรวจสอบภายใน สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

3. บุคคลภายนอกที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบภายในต้องเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์ก่อนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยใช้แบบฟอร์มที่ 3 : แบบรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์-บุคคลภายนอก

4. หากความเป็นอิสระหรือความเที่ยงธรรมถูกรบกวน ทั้งโดยข้อเท็จจริงหรือโดยพฤติกรรมที่แสดงให้เห็น ผู้ตรวจสอบภายในต้องเปิดเผยรายละเอียดของผลกระทบต่อผู้บริหารสูงสุดและรายงานต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลขึ้นอยู่กับลักษณะของผลกระทบ หากผู้ตรวจสอบภายในเห็นว่าอาจมีผลกระทบต่อความเป็นอิสระหรือความเที่ยงธรรมในการนำเสนอคำแนะนำจะต้องเปิดเผยรายละเอียดต่อผู้ที่ได้รับคำแนะนำก่อนที่จะดำเนินการปฏิบัติหน้าที่ให้คำแนะนำ

ขอรับรองว่าข้าพเจ้าไม่มีข้อขัดแย้งทางผลประโยชน์ตามข้อความข้างต้น

ลงนาม.....ผู้ตรวจสอบภายใน

(.....)

ตำแหน่ง.....

.....

(นางชลดา ฝั่งสาคร)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน

*****

แบบรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์-บุคคลภายนอก
(Conflict of Interest)

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) ชื่อ.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....สำนัก.....

ขอเปิดเผยว่า ข้าพเจ้า

1. มี   ไม่มี   บุคคลในครอบครัว และญาติ หรือบุคคลอื่นใดที่อาจทำให้ขาดความเป็นอิสระในการดำเนินงาน ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
2. เป็น   ไม่เป็น   ผู้มีส่วนได้เสียประโยชน์อื่นใดทั้งทางตรงหรือทางอ้อมกับหน่วยงานผู้รับตรวจ
3. มี   ไม่มี   การนำข้อมูลเป็นความลับของหน่วยงานมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว
4. มี   ไม่มี   การใช้ตำแหน่งไปดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจของตนเองโดยตรง

นอกจากนี้ ข้าพเจ้า มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์อื่น ได้แก่

.....
.....

ทั้งนี้ข้าพเจ้า ได้แก้ปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์อื่นๆ แล้ว โดย

.....
.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงนาม.....(ผู้รายงาน)

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ความเห็นของผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน

เห็นควรให้ตรวจสอบ/ปฏิบัติงานได้

ไม่ควรให้ตรวจสอบ/ปฏิบัติงาน

.....
(นางชลดา ผึ้งสาคร)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน

วันที่.....

*****

การประกันและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน

งานตรวจสอบภายใน คือ กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม และเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้ดีขึ้น การตรวจสอบภายในจะช่วยให้หน่วยงานบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ

การประกันและการปรับปรุงคุณภาพงาน เป็นการออกแบบเพื่อให้ความเชื่อมั่นว่า การปฏิบัติงานมีความสอดคล้องกับคำนิยามของการตรวจสอบภายในที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์มาตรฐาน และจรรยาบรรณการตรวจสอบภายใน และประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน ตรวจสอบภายใน รวมทั้งทำให้เห็นถึงโอกาสในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน ควรให้คณะกรรมการตรวจสอบหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเข้ามากำกับดูแลการประกันและการปรับปรุงคุณภาพงาน

การประเมินการประกันและการปรับปรุงคุณภาพงาน มีการประเมินผลทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงานของรัฐ โดยจัดให้มีการประเมินผลจากภายนอก ระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา

การรายงานผลการประเมินการประกันและการปรับปรุงคุณภาพงาน หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องรายงานผลการประเมินทั้งจากภายในและภายนอกให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐและคณะอนุกรรมการตรวจสอบทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ในเรื่องดังนี้

- ขอบเขตและความถี่ของการประเมินทั้งจากภายในและภายนอก
- คุณสมบัติและความเป็นอิสระของบุคคลหรือคณะบุคคลที่ประเมิน ซึ่งเป็นผู้ประเมินจากภายนอก รวมทั้งความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น
- รายงานผลการประเมินของบุคคลหรือคณะบุคคล ซึ่งเป็นผู้ประเมินจากภายนอก
- แผนการปรับปรุงแก้ไข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดเตรียมเอกสารเพื่อประกอบการจัดทำประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ
2. เพื่อทราบถึงกิจกรรมการตรวจสอบภายในของสำนักตรวจสอบภายในที่เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจรรยาบรรณการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน
3. เพื่อนำข้อเสนอแนะไปสู่การปรับปรุงหรือพัฒนางานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามระเบียบและมาตรฐาน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ใช้เป็นแนวทางในการจัดเตรียมเอกสารเพื่อประกอบการจัดทำประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ
2. มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบ มาตรฐาน และหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ
3. ได้รับการประเมินตามหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระเบียบและมาตรฐานที่กำหนดไว้
4. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน สามารถปฏิบัติงานแทนกันได้

*****

เกณฑ์การประเมิน

1. มาตรฐานด้านคุณสมบัติ

รหัส 1000 วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ

รหัส 1100 ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม

รหัส 1200 ความเชี่ยวชาญและความระมัดระวังรอบคอบเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ

รหัส 1300 การประกันและการปรับปรุงคุณภาพงาน

2. มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน

รหัส 2000 การบริหารงานตรวจสอบภายใน

รหัส 2100 ลักษณะของงานตรวจสอบภายใน

รหัส 2200 การวางแผนการปฏิบัติงาน

รหัส 2300 การปฏิบัติงาน

รหัส 2400 การรายงานผลการตรวจสอบ

รหัส 2500 การติดตามผล

รหัส 2600 การยอมรับสภาพความเสี่ยงของฝ่ายบริหาร

3. จรรยาบรรณการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

สำนักตรวจสอบภายใน ได้จัดทำแนวทางในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์การประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในของสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานตรวจสอบภายใน ผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าเชื่อถือและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

แนวปฏิบัติการประกันและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในของกรมบัญชีกลาง : การประเมินภายในองค์กร ประกอบด้วย

1. การติดตามประเมินผลในระหว่างที่ดำเนินไป เป็นการกำหนดแบบฟอร์มตรวจสอบรายการ (checklist) แบบฟอร์มกระดาษทำการและแบบฟอร์มสรุปผลการตรวจสอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการติดตามประเมินผลระหว่างปฏิบัติงานตรวจสอบ

2. การประเมินตนเองเป็นระยะ เป็นการประเมินการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน จรรยาบรรณการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ โดยประเมินทุกปีตามรูปแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด

*****

Check List การวางแผนการตรวจสอบระยะยาว.....

และแผนประจำปีงบประมาณ.....

ลำดับ	รายการ	ผลการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		วันที่		
1	เตรียมรายงานผลการตรวจสอบ แผนการดำเนินงาน หรือนโยบายของสำนักต่างๆ ในปีที่ผ่านมา			
2	ประเมินความเสี่ยงในเรื่องต่างๆ จากแผนการดำเนินงาน หรือนโยบายของสำนักต่างๆ รวมถึง ข้อมูลที่ได้จากรายงานผลการตรวจสอบปีที่ผ่านมา			
3	ร่างแผนการตรวจสอบระยะยาวและแผนประจำปี โดยจัดลำดับเรื่องที่จะทำการตรวจสอบตาม ความเสี่ยงจากมากไปหาน้อย และกำหนดระยะเวลา ที่ใช้ในการตรวจสอบประจำปี			
4	สำรวจความจำเป็นในการใช้อุปกรณ์สำนักงาน และอัตราค่าจ้างที่ใช้ในการตรวจสอบประจำปี			
5	จัดทำแผนอัตรากำลัง			
6	จัดทำตารางแผนการตรวจสอบระยะยาวและ แผนประจำปี กำหนดอัตรากำลังให้สอดคล้องกับ แผนการตรวจสอบประจำปี			
7	จัดการประชุมเพื่อเสนอแผนการตรวจสอบประจำปี และรับฟังความเห็น			
8	ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน เห็นชอบแล้ว นำตารางแผนการตรวจสอบประจำปี และแผนอัตรากำลัง เสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงาน กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อพิจารณาให้ความเห็น			
9	ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน นำตาราง แผนการตรวจสอบระยะยาว แผนการตรวจสอบ ประจำปี แผนค่าใช้จ่าย และแผนอัตรากำลัง เสนอต่อ คณะอนุกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาอนุมัติ			
10	เมื่อคณะอนุกรรมการตรวจสอบ อนุมัติแล้ว ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายในนำตาราง แผนการตรวจสอบเผยแพร่ให้หน่วยรับตรวจทราบ			

*****

วันที่เริ่มดำเนินการ.....

วันที่จัดทำแล้วเสร็จ.....

ปัญหา/อุปสรรค.....
.....
.....
.....
.....

*****

Check List การปฏิบัติงานตรวจสอบ

เรื่อง.....

วันที่ทำการตรวจสอบ.....

ลำดับ	รายการ	ผลการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		วันที่		
1	สำรวจข้อมูลเรื่องที่จะตรวจสอบในเบื้องต้น เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล			
2	จัดทำ Audit Program เสนอผู้อำนวยการ สำนักตรวจสอบภายใน เพื่อพิจารณาและลงนาม ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - วัตถุประสงค์ - ขอบเขตการตรวจสอบ - ระยะเวลาที่ใช้กำหนดในการตรวจสอบ - จำนวนวันที่ทำการตรวจสอบ 			
3	เปิดการตรวจสอบ โดยจัดทำหนังสือถึงหน่วยรับตรวจ เพื่อเตรียมรายการเอกสารที่ต้องใช้ในการตรวจสอบ และสำเนาเรียนผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง			
4	ตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสาร หรือหลักฐาน ที่ได้รับจากหน่วยรับตรวจตาม Audit Program			
5	ปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยสอบทานจากเอกสาร หรือหลักฐานที่ได้รับ รวบรวมประเด็นที่ตรวจพบ พร้อมทั้งสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และบันทึกลงในกระดาษทำการ			
6	จัดทำร่างรายงานผลการตรวจสอบ (เบื้องต้น) พร้อมหลักฐานประกอบการตรวจสอบเสนอ ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายในเพื่อพิจารณา			
7	ปิดการตรวจสอบ โดยจัดทำหนังสือถึงหน่วยรับตรวจ พร้อมแนบรายงานผลการตรวจสอบ (เบื้องต้น) เพื่อชี้แจงความเห็นข้อตรวจพบพร้อมลงนาม และส่งคืนสำนักตรวจสอบภายใน			

*****

ลำดับ	รายการ	ผลการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		วันที่		
8	จัดทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อพิจารณาให้ความเห็นต่อไป			
9	จัดทำวาระเพื่อเตรียมเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะอนุกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณา			

วันที่เริ่มดำเนินการ.....

วันที่จัดทำแล้วเสร็จ.....

ปัญหา/อุปสรรค.....

.....

.....

.....

.....

*****

Check List การติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ ครั้งที่.....

เรื่อง.....

ลำดับ	รายการ	ผลการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		วันที่		
1	สำรวจข้อมูลรายการที่ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและคำชี้แจงในรายงานผลการตรวจสอบและตามข้อสังเกตเพิ่มเติมของคณะกรรมการตรวจสอบ			
2	ทำหนังสือติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะเสนอผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน ลงนาม			
3	ส่งหนังสือแจ้งการติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะเพื่อให้หน่วยรับตรวจ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการก่อนถึงวันครบกำหนด และสำเนาเรียนผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง			
4	สำนักตรวจสอบภายในรับรายงานการติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะจากหน่วยรับตรวจสอบทานการดำเนินการตามคำชี้แจงต่างๆ พร้อมทั้งขอเอกสารประกอบเพิ่มเติม			
5	จัดทำหนังสือรายงานการติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ และคำชี้แจงจากหน่วยรับตรวจเรียน ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อพิจารณาให้ความเห็น			
6	จัดทำวาระสรุปการติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะเพื่อเตรียมเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ			

วันที่เริ่มดำเนินการ.....

วันที่จัดทำแล้วเสร็จ.....

ปัญหา/อุปสรรค.....

.....

.....

.....

.....

*****

Check List การจัดประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ ครั้งที่.....

วันที่.....สถานที่.....

ลำดับ	รายการ	ผลการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		วันที่		
1	โทรศัพท์นัดหมายวันเวลาการประชุมกับเลขาหรือคณะกรรมการตรวจสอบทั้ง 4 ท่าน			
2	จัดทำร่างระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ โดยผ่านความเห็นชอบของผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน			
3	ส่งใบปะหน้าระเบียบวาระการประชุมให้สำนักที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบ โดยนำส่งเอกสารเพื่อเข้าแฟ้มวาระการประชุม และเตรียมเข้าประชุมในวาระที่เกี่ยวข้องตามวัน เวลา สถานที่แจ้งในระเบียบวาระ (ถ้ามี)			
4	จัดทำหนังสือขออนุมัติเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ			
5	จัดทำหนังสือเชิญประชุมคณะกรรมการตรวจสอบเสนอผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงลงนาม			
6	จัดทำระเบียบวาระการประชุม จำนวน 9 ชุด ดังนี้ - คณะกรรมการตรวจสอบ 4 ชุด - ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง 1 ชุด - ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน 1 ชุด - เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน 2 ชุด - จัดเก็บเข้าแฟ้มระเบียบวาระ 1 ชุด			
7	ออกเลขที่หนังสือเชิญประชุมจากสำนักบริหารกลางและขอใช้รถยนต์เพื่อจัดส่งเอกสารระเบียบวาระการประชุมให้คณะกรรมการตรวจสอบ โดยวิธี By Hand หรือ EMS ล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วันทำการ และส่งระเบียบวาระการประชุมให้ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง			
8	จัดทำ PowerPoint วาระการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ			

*****

ลำดับ	รายการ	ผลการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
		วันที่		
9	ก่อนการประชุมดำเนินการประสานกับคณะอนุกรรมการตรวจสอบ เพื่อแจ้งวันเข้าประชุม			
10	หลังการประชุม สรุปความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการตรวจสอบ เสนอผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อพิจารณา			
11	จัดทำร่างรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการตรวจสอบ เพื่อส่งให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบ พิจารณาแก้ไข/เพิ่มเติมตามความเห็น			
12	เสนอร่างรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการตรวจสอบ เพื่อรับรองในการประชุมคณะอนุกรรมการตรวจสอบ ครั้งต่อไป			
13	รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการตรวจสอบ ที่ประชุมรับรองแล้ว ให้ผู้บันทึกรายงานการประชุม และผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภายใน ลงนาม พร้อมจัดเก็บรายงานการประชุมเข้าแฟ้ม			

วันที่เริ่มดำเนินการ.....

วันที่จัดทำแล้วเสร็จ.....

ปัญหา/อุปสรรค.....

.....

.....

.....

.....

*****

แบบฟอร์ม กระดาษทำการ

เลขที่อ้างอิง.....

หน่วยงาน.....

เรื่องที่ตรวจสอบ.....เพียงวันที่.....

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ.....

ขอบเขตการตรวจสอบ.....

วิธีการตรวจสอบ

1.....

2.....

3.....

เอกสารประกอบ

1.....

2.....

3.....

ผลการตรวจสอบ

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบ

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

ผู้จัดทำ.....วันที่.....

ผู้สอบทาน.....วันที่.....

*****

แบบฟอร์ม สรุปผลการตรวจสอบ

วัตถุประสงค์เพื่อให้แน่ใจว่า

- 1.....
- 2.....
- 3.....

ขอบเขตการตรวจสอบ

- 1.....
- 2.....
- 3.....

สรุปข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบ

ข้อเท็จจริง/สิ่งที่ตรวจพบ	ความเสี่ยง/ผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้น	ข้อเสนอแนะ และ วิธีการแก้ไข	คำชี้แจง/ระยะเวลา ดำเนินการของผู้รับการ ตรวจสอบ

ผู้ตรวจสอบ.....

ผู้สอบทาน.....

ผู้รับการตรวจสอบ.....

ลงวันที่.....

ลงวันที่.....

ลงวันที่.....

*****